

BETÄNKANDE MED FÖRSLAG

RÖRANDE

OMLÄGGNING AF STÄMPELFÖRSÄLJNINGSVÄSENDET

AFGIFVET DEN 23 JANUARI 1912

AF

DÄRTILL FÖRORDNADE KOMMITTERADE

STOCKHOLM 1912

ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG

Till

Herr Statsrådet och chefen för Kungl. Finansdepartementet.

Jämlikt nådigt bemyndigande den 14 maj 1910 uppdrog dåvarande statsrådet och chefen för finansdepartementet åt undertecknade kommitterade att dels utarbета förslag till en särskild författning om arfskatt, dels i sammanhang med detta arbete verkställa revision af bestämmelserna rörande stämpel för gåfva, dels uppgöra förslag till ordning, hvarigenom bindande förhandsupplysningar rörande stämpelskyldigheten i förekommande fall kunde lämnas allmänheten, dels slutligen utreda, om och i hvad mån en fullständig omläggning af stämpelförsäljningsväsendet lämpligen kunde äga rum i syfte att, jämte det stämplarna gjordes lätt tillgängliga för de stämpelskatteskyldiga, begränsa statsverkets med försäljningen förenade kostnader.

Till fullgörande häraf hafva kommitterade till chefen för finansdepartementet öfverlämnat med skrivelser dels den 19 november 1910 betänkande med förslag till förordning om arfsskatt och skatt för gåfva, dels den 15 december 1910 förslag till förordning angående stämpelafgiften, dels den 31 december 1910 förslag till förordning angående rätt att hos statskontoret erhålla upplysning i fråga om skyldighet att utgöra stämpelafgift, dels ock den 19 januari 1911 hjälptabeller för beräkning af arfsskatten enligt nyssnämnda förslag till förordning om arfsskatt och skatt för gåfva.

Sedan kommitterade numera afslutat behandlingen jämväl af frågan om stämpelförsäljningsväsendets omläggning, få kommitterade härmed till Herr Statsrådet öfverlämna betänkande och förslag i detta ämne jämte åtskilliga bilagor; och torde kommitterade härmed hafva fullgjort det erhållna uppdraget.

Stockholm den 27 januari 1911.

HANS WACHTMEISTER.

CARL EM. BENGTTSSON.

OTTO V. LANDÉN.

LOUIS LJUNGBERG.

ERIK RÖING.

Arvid Nordlindh.

Förslag

till ändring i vissa delar af det af särskildt förordnade kommitterade
den 15 december 1910 afgifna förslag till

Förordning angående stämpelafgiften.

IV ART.

Om stämplarna och deras tillhandahållande.

22 §.

1. Stämplor skola vara att tillgå af följande slag, nämligen:

a) helarkstämplor à 50 öre samt 1, 1.25, 1.50, 2 och 3 kronor,

b) enkla och dubbla belägningsstämplor à 5, 10, 15, 20, 25, 30, 40, 50, 60, 75 och 80 öre samt 1, 1.20, 1.50, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 12.50, 15, 20, 25, 30, 50, 75, 100, 200, 500, 1,000 och 5,000 kronor, samt

c) bank- och växelstämplor à 20, 30 och 50 öre samt 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 12.50, 15, 20, 25, 30, 50, 75 och 100 kronor.

Dessutom äger stämpling af blanketter till aktiebref, lottbref och obligationer rum i den ordning, 27 § föreskrifver.

2. När till en handling, som skall förses med stämpel, erfordras sådan till större belopp än en stämpel innehåller, må två eller flera stämplor begagnas.

Där stämpelbeloppet utfaller i sådant tal, hvarå stämpel ej finnes och hvartill flera stämplat å mindre värden ej kunna sammanjämkas, skall stämpel å det lägre värde, som är sagda tal närmast, begagnas.

23 §.

Till handlingar, som för vinnande af lagfart eller inteckning vid domstol företes, till äktenskapsförord, morgongåfvobref och afhandlingar om lösöre köp, hvilka till underdomstol ingifvas, skola begagnas dubbla beläggningsstämplar.

Till växel och annan handling, som enligt 8 § skall lika med växel stämpelbeläggas, äfvensom till bevis om insättning å depositions-räkning hos bank eller bankir samt å kapitalräkning eller annan räkning, därå penningar mot särskildt bevis mottagas för att först efter viss tid eller efter uppsägning återställas, skola, utom för utgörande af den särskilda stämpel, hvarmed beviset skall förses, då på grund därå betalning sökes hos offentlig myndighet, användas sådana bank- och växelstämplar, om hvilka i 22 § 1 c) förmäles; och må sådana stämplat icke användas för beläggning af andra än nu nämnda handlingar.

24 §.

Beläggningsstämplar anbringas på det sätt, att den enkla beläggningsstämpeln och den med n:r 1 märkta delen af den dubbla å handlingen fästas med hela den limmade sidan.

25 §.

Då handling förses med beläggningsstämpel, skall denna, med angifvande af datum, makuleras genom lämplig påteckning, färg- eller svartstämpling.

Den, som till offentlig myndighet ingifver handling, som skall förses med dubbel beläggningsstämpel, skall, där icke enligt 34 § 3 stycket stämpeln skall makuleras af vederbörande ämbets- eller tjänsteman, makulera den med n:r 1 märkta delen, hvaremot den andra delen makuleras af ämbets- eller tjänstemannen.

26 §.

Generalpoststyrelsen skall å samtliga postkontor äfvensom å de poststationer, där sådant kan finnas erforderligt, tillhandahålla allmänheten stämplrar af de särskilda slag, som enligt denna författning skola vara att tillgå.

Ett exemplar af denna författning skall hållas för allmänheten tillgängligt å hvarje postanstalt.

Huru försäljning af stämplrar i vissa fall ombesörjes af ämbets- och tjänstemän (*stämpelförsäljare*), stadgas i 28 och 33 §§.

27 §.

Stämpling af blanketter till aktiebref, lottbref och obligationer må på därom hos generalpoststyrelsen gjord ansökning verkställas genom nämnda myndighets försorg; bärande sådan ansökning vara åtföljd af blanketterna, tvefald uppgift å dessas valörer och antalet af hvarje valör samt penningar, motsvarande det erforderliga stämpelbeloppet.

Stämpling, hvarom här sägs, verkställas dock icke, med mindre antalet af de till stämpling samtidigt öfverlämnade blanketterna uppgår till minst ett hundra stycken.

28 §.

Ämbets- eller tjänsteman, hvilken har att å tjänstens vägnar mottaga handling, som enligt II art. skall vid företeendet inför offentlig myndighet förses med stämpel, vare, därest han hos generalpoststyrelsen anmält, att han tillhandahåller dylika stämplrar, berättigad och förpliktad att å det ställe, där handlingen skall mottagas, försälja till densamma erforderliga stämplrar, och skola i sådant fall stämplarna hos honom köpas och stämpelbeläggningen af honom verkställas.

Har anmälan, hvarom ofvan sägs, gjorts af ordinarie tjänstnehafvare, medför densamma enahanda rättighet och förpliktelse jämväl för den, som under ledighet för honom förordnats att helt eller delvis bestrida ämbetet eller tjänsten, därest den tillförordnade icke hos generalpoststyrelsen gör anmälan, att han icke vill utöfva stämpelförsäljningen.

Därest ordförande i häradsrätt icke är stämpelförsäljare, åligger det generalpoststyrelsen att föranstalta därom, att under pågående lagtina ting stämplars tillhandahållas allmänheten å tingsstället eller i dess närhet.

29 §.

Har stämpelförsäljare, hvarmed i denna författning förstås såväl ämbets- eller tjänsteman, som jämlikt 28 § utöfvar stämpelförsäljning, som ock ämbets- eller tjänsteman, hvilken har att å tjänstens vägnar stämpelbelägga utgående expeditioner, hos generalpoststyrelsen för sin uppbörd ställt af styrelsen godkänd borgen eller ock nedsatt obligationer eller aflämnat försäkringsbref i enlighet med därom gällande föreskrifter, äge han å den postanstalt, som styrelsen efter hans förslag bestämmer, efter rekvisition erhålla stämplars i räkning inom det belopp, för hvilket säkerhet blifvit af honom ställd.

30 §.

Har genom misskrifning eller annorledes stämpel blifvit för sitt ändamål obrukbar, må densamma, helarksstämpel likväl allenast så framt det blad, hvarå stämpeln är satt, är ostympadt, å postanstalt, där stämpelförsäljning äger rum, utbytas mot annan stämpel. Dylikt utbyte må äfven äga rum för stämpel å växel, som på grund af utblifvet godkännande återgått till växelutställaren, då af denne blifvit styrkt, att godkännande å växeln icke erhållits, äfvensom för stämpel, som oriktigt blifvit använd till handling, för hvilken stämpel af annat slag skolat nyttjas. Vid utbyte, som här är omförmäldt, skall för hvarje stämpel betalas 3 öre.

Stämplars till underskrifna expeditioner må afgiftsfritt på enahanda sätt utbytas, så vida behörigen styrkes, att expeditionerna icke varit för ändamålet begagnade eller att lösen för dem icke erhållits.

31 §.

Kostnaden för stämplars tillverkning och försändning äfvensom för stämpelprovision, i den mån sådan enligt denna förordning skall utgå, samt andra dylika med försäljningen förenade kostnader skola gäldas af generalpoststyrelsen med influtna stämpelmedel och särskildt bokföras.

32 §.

Generalpoststyrelsen äger utfärda närmare bestämmelser om stämpelars tillhandahållande å postanstalterna.

V ART.

Om tillsyn å stämpelafgiftens utgörande.

33 §.

Ansvarighet därför, att expedition i vederbörlig ordning förses med stämpel, åligger vid statsdepartementen och hofexpeditionen den tjänsteman, till hvilkens tjänstebefattning hörer att hålla expeditionen vederbörande till handa, samt vid öfriga myndigheter den tjänsteman, som för expeditionen ansvarar; dock att, där annan tjänsteman vederbörligen förordnats att stämpelbeläggningen verkställa, ansvarigheten åligger denne.

För fullgörande häraf äga tjänstemän, som här afses, efter rekvisition hos generalpoststyrelsen erhålla erforderliga stämplat antingen mot kontant betalning eller mot säkerhet, hvarom i 29 § sägs.

Till kontroll därå, att fullmakt, konstitutorial eller annan handling, som grundlägger rätt att uppbära aflöning, blifvit behörigen stämpelbelagd, skall vid hvarje årsredogörelse öfver utbetalta aflöningsmedel redogöraren foga särskild förklaring af innehåll, att enhvar af de i redogörelsen upptagna löntagare, som under året tillträdt tjänst eller sådan löneförhöjning, som påkallat utgörande af stämpelafgift, för redogöraren uppvisat den handling, på grund af hvilken aflöning blifvit till honom utbetald, samt att den företedda handlingen därvid befunnits vara belagd med stämpel till behörigt belopp. Har under året icke förekommit sådan förändring i afseende å den i redogörelsen upptagna personalens aflöning, som påkallat utgörande af stämpelafgift, skall detta förhållande i redogörelsen särskildt anmärkas.

34 §.

Ämbets- eller tjänsteman, notarius publicus eller mäklare, till hvilken stämpel underkastad handling ingifves, bör tillse, att handlingen är behörigen försedd med stämpel och att stämpeln är makulerad på sätt i 25 § föreskrifves.

Är handlingen icke behörigen försedd med stämpel och erläggas ej genast efter erhållen tillsägelse penningar till det felande stämpelbeloppet eller, där ämbets- eller tjänstemannen ej är stämpelförsäljare, nämnda stämpelbelopp, må handlingen icke mottagas. Ämbets- eller tjänsteman, som uppburit betalning för dubbel beläggningsstämpel, utan att handlingen samtidigt därmed stämpelbelagts, åligger att med användande af tryckta, i löpande följd numrerade blanketter omedelbart och utan ersättning lämna kvitto å sålunda uppburna medel samt därvid anteckna kvittots hufvudsakliga innehåll å en till blanketterna hörande, på samma sätt numrerad talong.

Då ämbets- eller tjänsteman jämlikt 28 § verkställer stämpelbeläggnings af handling, som ingifves till offentlig myndighet, åligger honom ock att utan ersättning makulera stämpeln. Är i annat fall stämpel till ingifven handling icke vederbörligen makulerad, bör ämbets- eller tjänstemannen, notarius publicus eller mäklaren besörja fullgörandet däraf mot ersättning för besväret därmed af 5 öre för hvarje stämpel; dock må denna ersättning ej beräknas för flera stämplat än det minsta antal, som för handlingen erfordras.

VI ART.

Om uppbörd och redovisning.

39 §.

Stämpelförsäljare, som i räkning mottagit stämplat, åligger att inom åtta dagar efter hvarje kvartals slut till vederbörande postanstalt inleverera under kvartalet influtna stämpelmedel. Stämpelmedel, som

levereras, åtföljas af reversal i två exemplar, af hvilka det ena kvitteradt återställes till stämpelförsäljaren.

Sådana reversal skola ock aflämnas af den, som, vid inköp af stämplor mot kontant betalning, önskar erhålla kvitto å de inbetalda medlen.

Stämpelförsäljare, som, enligt hvad i 34 § sägs, uppburit betalning för dubbel beläggningsstämpel utan att handlingen samtidigt därmed stämpelbelagts, åligger att, så snart lämpligen ske kan och minst en gång i månaden, till vederbörande postanstalt inleverera hvad sålunda må hafva influtit, med bifogande därvid af den del af den i samma paragraf omförmälda talong, som motsvarar de utfärdade kvittona. Sålunda öfverlämnad del af talong skall, tillika med uppgift å det levererade beloppet och dagen då levereringen ägt rum, af postanstaltens föreståndare omedelbart insändas till generalpoststyrelsen för behörig granskning.

40 §.

Hvarje år å sista söckendagen skall på framställning af generalpoststyrelsen genom Kungl. Maj:ts befallningshafvandes försorg hos stämpelförsäljare, som erhållit stämplor i räkning, inventering anställas till utrönande, huru mycket af mottagna stämplor är osåldt; och må därvid hos domare på landet stämplor, som blifvit använda till sådana, något årets ting tillhörande expeditioner, hvilka vid inventeringstillfället, enligt intyg af förrättningsmannen, kronofogde eller länsman, ännu icke äro utlösta, i instrumentet öfver förrättningen upptagas såsom osålda.

Inom den 15 januari skola af Kungl. Maj:ts befallningshafvande till generalpoststyrelsen insändas instrumenten öfver de hos försäljningsmännen sålunda hållna inventeringar.

Jämväl å annan tid må, när omständigheterna därtill föranleda, inventering i enahanda ordning hos stämpelförsäljare kunna äga rum och då tillika redovisning honom affordras för hvad af mottagna stämplor icke finnes i behåll.

41 §.

Stämpelförsäljare, som i räkning mottagit stämplor eller som för uppbörd och redovisning af kontant inköpta stämplor önskar komma

i åtnjutande af ersättning, hvarom i 42 § stadgas, skall föra och för kalenderår afsluta redogörelse öfver mottagna stämplor och hvad där- för i penningar inflyter; börande af stämpelförsäljare, som i räkning mottagit stämplor, redogörelsen jämte kvittenserna å hvad under året i penningar levererats vara aflämnad till generalpoststyrelsen sist den 15 januari nästföljande år, vid vite af en krona för hvarje dag stäm- pelförsäljaren därutöfver med redogörelse uteblifver.

Samtidigt härmed skall jämväl ännu icke levererad del af stäm- pelmedlen för året inlevereras till vederbörande postanstalt, vid på- följd i annat fall att stämpelförsäljaren anses hafva försålt alla af honom mottagna stämplor; och åligger i följd häraf generalpoststy- relsen att genast låta indrifva det däremot svarande, ditills icke redovisade belopp jämte laga ränta därå.

Stämpelförsäljare vare berättigad att till generalpoststyrelsen återleverera osålda stämplor mot återbekommande af för dem erlagd betalning.

42 §.

I redovisning för stämplor äger stämpelförsäljare såsom ersätt- ning för besvär och kostnader räkna sig till godo, i Stockholm två procent samt i öfriga städer och å landet tre procent af det belopp, för hvilket stämplor försålts, till och med en årlig försäljningssumma af 20,000 kronor, dock att domhafvande på landet må, äfven om han är boende i Stockholm, tillgodoföra sig provision med tre procent. För öfverskjutande belopp till och med 200,000 kronor beräknas pro- visionen efter en procent och för belopp utöfver 200,000 kronor efter en tiondels procent.

Har på grund af oriktig debitering genom laga kraft ägande beslut förordnats, att erlagd stämpelafgift må återbekommas, skall därå belöpande provision gå åter.

Har samma ämbete eller tjänst under ett kalenderår uppehållits af flera personer, hvilka hvar för sig varit stämpelförsäljare, skall provisionen för de stämplor, som blifvit af dessa personer tillsammans försålda, beräknas såsom om alla stämplorna försålts af endast en person, hvarefter det härvid uppkommande samfällda provisionsbeloppet skall fördelas mellan de olika försäljarna efter förhållandet mellan de belopp, hvartill provisionen för en hvar af dem skulle hafva uppgått, därest den beräknats allenast på hans försäljningssumma.

Skall provisionsbelopp fördelas mellan flere stämpelförsäljare på sätt i nästföregående punkt sägs, äge generalpoststyrelsen att, sedan samtliga dessas redogörelser för det ifrågavarande året inkommit och blifvit granskade samt bruttoförsäljningssumman behörigen inlevererats, till en hvar af försäljarna utbetala den honom tillkommande andel i det samfällda provisionsbeloppet.

43 §.

I fråga om tillsyn å stämpelförsäljning, som äger rum å postanstalterna, äfvensom beträffande uppbörd och redovisning af dit influtna stämpelmedel äger generalpoststyrelsen utfärda nödiga bestämmelser.

44 §.

På framställning af stämpelförsäljare eller föreståndare för postanstalt äger generalpoststyrelsen efter föregången granskning att för sådana stämplat, hvilka enligt 30 § få utbytas, bevilja afskrifning i räkenskapen emot den i nämnda paragraf stadgade afgift, där sådan skall utgå; börande å hvarje stämpel, för hvilken afskrifning sålunda medgifves, medelst färg- eller svartstämpling anbringas ordet »makulerad».

Innan afskrifning beviljats, må stämplaterna i räkenskapen upptagas såsom behållning.

45 §.

1. Inom trettio dagar efter utgången af hvarje kvartal skall generalpoststyrelsen till statskontoret leverera de för kvartalet influtna stämpelmedlen.

2. Generalpoststyrelsen har att inom den 1 april till kammarrätten öfverlämna ej mindre en öfver stämpeluppbörden i riket upprättad redogörelse för det nästföregående kalenderåret jämte bestyrkta förteckningar öfver de vid årsskiftet hos generalpoststyrelsen och å post-

anstalterna inneliggande förråd af stämplars än äfven försäljningsräkningar och instrumenten öfver de hos stämpelförsäljarna hållna inventeringar.

VII ART.

Om ansvar för öfverträdelse af denna författning.

---

49 §.

Har ämbets- eller tjänsteman tillhandahållit annan ämbets- eller tjänsteman stämplars i syfte att på detta sätt bereda sig eller den andre stämpelprovision till högre belopp än som skolat utgå, därest en hvar af dem redovisat för de stämplars, som tillhört hans stämpeluppörd, straffes såsom för tjänstefel efter allmän lag.

Detsamma gälle ock, därest ämbets- eller tjänsteman till allmänheten försäljer stämplars i andra fall eller i större omfattning än denna förordning medgifver, i syfte att därigenom bereda sig provision å de sålunda försålda stämplarna.

50 §.

Åtal mot ämbets- eller tjänsteman för öfverträdelse af denna författning anhängiggöres och utföres i den ordning, som i afseende på åtal för tjänstefel i allmänhet är föreskrifven; dock att tiden för anställande af åtal för fel eller försummelse i afseende å stämpelbeläggning, för hvilken enligt 35 § skall i hofrätt redovisas, beräknas till två år från den dag, då renoveradt protokoll till hofrätten inkommit.

51 §.

De i 47 och 48 §§ omförmälda förseelser åtalas af allmän åklagare vid allmän domstol. Mål, som angår brist hos stämpelförsäljare i uppbörden för de till honom utlämnade stämplor, handlägges i den ordning, som för balansmål är stadgad.

T a l o n g.

Till inköp af stämplars för:

bouppteckning efter (N. N.)

gåfvobref af (N. N.) ang. (1 mtl N. N.)

testamente af (N. N.) ang. ($\frac{1}{2}$ mtl N. N.)

köpebref ang. ($\frac{3}{4}$ mtl N. N.)

bytesbref ang. ($\frac{1}{4}$ mtl N. N.)

skuldebref af (N. N.) för inteckning i (lägenheten
N. N.)

.....
.....
hafva till domhafvanden i .....
aflämnats 000 kronor 00 öre.

Anm. Af de inbetalda medlen äro sedermera återburna för högt beräknade ..... kr. .... öre.

N:r 00.

Kvitto å mottagna stämpelförskottsmedel.

Till inköp af stämplat för:

bouppteckning efter .....

gåfvobref af ..... ang. ....

testamente af ..... ang. ....

köpebref ang. ....

bytesbref ang. ....

skuldebref af ..... för inteckning i .....

.....

.....

hafva till domhafvanden i ..... aflämnats

000 kronor 00 öre, hvilket belopp härmed kvitteras.

Förslag

till ändrad lydelse af 6 kap. af förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelafgift vid köp och byte af fondpapper.

6 KAP.

Öfriga bestämmelser.

18 §.

Generalpoststyrelsen skall å samtliga postkontor äfvensom å andra ställen, där sådant kan finnas erforderligt, tillhandahålla allmänheten stämplrar af de särskilda slag, som enligt denna författning skola vara att tillgå, äfvensom blanketter till afräkningsnotor.

Ett exemplar af denna författning skall hållas för allmänheten tillgängligt å hvarje försäljningsställe.

19 §.

Beträffande uppbörd och redovisning för öfverlåtelsestämplrar skall i tillämpliga delar iakttagas hvad som finnes föreskrivet i 43—45 §§ af förordningen angående stämpelafgiften.

Förslag

till vissa ändringar i 6—10 §§ i förordningen den 20 april 1906 angående en särskild stämpelavgift för försäljning af punsch, arrak och rom.

6 §.

Generalpoststyrelsen skall å de postanstalter, där sådant kan finnas erforderligt, tillhandahålla punschstämplar.

7 §.

Beträffande uppbörd och redovisning för punschstämplar skall i tillämpliga delar iakttagas hvad som finnes föreskrifvet i 43—45 §§ af förordningen angående stämpelavgiften.

8 §.

Lika med nuvarande 9 §.

9 §.

Lika med nuvarande 10 §.

Stämpelväsendets nuvarande anordning i Sverige.

Stämpeltillverkningen.

Statskontoret har åt sig anförtrodt att ombesörja tillverkningen af stämplat. I sådant syfte har statskontoret slutit aftal dels med fullmäktige i riksbanken om leverering af stämpelpapper, dels med Klippans pappersbruks aktiebolag, Lessebo aktiebolag och J. H. Munktells pappersfabriksaktiebolag (»finpappersbruken») angående leverering af papper till helarksstämplat, dels ock med föreståndaren för riksbankens sedeltryckeri angående godtgörelse för stämpeltryck.

Enligt i berörda aftal gifna bestämmelser tillverkas allt stämpelpapper med undantag af papper för skrif- eller helarksstämplat — sålunda papper till enkla och dubbla beläggningsstämplat, punschstämplat och öfverlåtelsestämplat — vid riksbankens pappersbruk Tumba, därvid skola tillämpas enahanda kontrollanordningar, som äro eller kunna blifva föreskrifna beträffande tillverkningen af riksbankens sedlar af lägre valör. Papper till skrif- eller helarksstämplat däremot tillverkas af finpappersbruken.

Från Tumba pappersbruk levereras det för stämplat afsedda papperet till riksbankens stämpelpappersförråd, därifrån det mot reversal utlämnas till sedeltryckeriet. De inom riksbanken särskildt förordnade stämpelpappersvårdarne hafva uppsikten öfver det till riksbanken öfverlämnade papperet och afgifva kvartalsvis till statskontoret räkning å papper, som användts till de under kvartalet till statskontoret levererade stämplat, äfvensom uppgift å papper, som under samma tid på grund af feltryckning eller af annan anledning blifvit makuleradt. Kostnaden för makuleradt papper drabbar tryckeriföreståndaren. Riksbanken erhåller för sin befattning med till stämplat afsedt papper af statskontoret en årlig ersättning af 1,250 kronor.

Det för helarksstämplat afsedda papperet inskickas från finpappersbruken i förseglade paket till riksbankens sedeltryckeri, där det för-

varas. Paketet öppnas i närvaro af föreståndaren för sedeltryckeriet, hvilken kontrollerar paketens innehåll och därefter mot kvitto emottager detsamma. Räkningar å det från finpappersbruken levererade papperet insändas till föreståndaren för sedeltryckeriet, som granskar och attesterar desamma samt därefter öfversänder dem till statskontoret.

Stämpeltrycket till samtliga stämplor verkställes i riksbankens sedeltryckeri medels plåtar, som tillhandahållas af statskontoret.

Färdigtryckt stämpelpapper förvaras på särskildt föreskrifvet sätt i riksbankens tryckerilokal, därifrån det, efter rekvisition af föreståndaren för statskontorets stämpelkontor, öfverföres till statskontoret i förseglade paket, som öppnas i mån af behof.

Räkning på tryckningskostnaderna enligt i vederbörande aftal fastställda beräkningsgrunder ingifver föreståndaren för sedeltryckeriet, vanligen två gånger om året, till statskontoret.

Statskontorets stämpelkontor ombesörjer efter ingångna rekvisitioner distribuering af stämplor till vederbörande ämbets- och tjänstemän äfvensom till de särskildt utsedda stämpelförsäljningsmännen. Undantag härifrån förekommer endast i fråga om punschstämplarna, hvilkas distribuering till landsorten omhänderhafves af sedeltryckeriet, som härför af statskontoret uppbär en årlig ersättning af 1,500 kronor.

Stämplorna och deras tillhandahållande.

De författningar, som innehålla bestämmelser i fråga om stämplors tillhandahållande, äro dels förordningen den 18 september 1908 angående stämpelafgiften, dels förordningen den 20 april 1906 angående en särskild stämpelafgift för försäljning af punsch, arrak och rom, dels ock förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelafgift vid köp och byte af fondpapper.

Enligt hvad i nämnda författningar finnes föreskrifvet skola stämplor vara att tillgå af följande slag, nämligen helarksstämplor, enkla och dubbla beläggningsstämplor, punschstämplor och öfverlåtelsestämplor. De i förordningen angående stämpelafgiften omförmälda stämplor, nämligen *helarksstämplor* samt *enkla* och *dubbla beläggningsstämplor*, användas dels till statsmyndigheternas expeditioner, dels till enskilda handlingar.

Till statsmyndigheternas expeditioner begagnas helarksstämplor eller enkla beläggningsstämplor. Tjänsteman, som för sin uppbörd ställt säkerhet, i Stockholma hos statskontoret och i länen hos Kungl.

Maj:ts befallningshafvande, äger erhålla stämplor inom det belopp, för hvilket säkerhet blifvit ställd.

För stämpelbeläggning af enskilda handlingar äro dels enkla dels dubbla beläggningsstämplor föreskrifna. Enkla beläggningsstämplor finna användning vid stämpelbeläggning af aktiebref och lottbref, certeparti, depositionsbevis, försäkringsbref, gåfvobref om lös egendom, obligationer, skogsafverkningskontrakt, växlar m. m. äfvensom boupp-teckningar och testamenten, som ingifvas till hofrätt. Dubbla beläggningsstämplor skola användas till handlingar, som för vinnande af lagfart eller inteckning företes vid domstol, samt till boupp-teckningar, äktenskapsförord, morgongåfvobref och afhandlingar om lösöreköp, hvilka ingifvas till underdomstol, äfvensom till protokoll angående bevakning af testamente, då sådant protokoll skall förses med särskild stämpel.

Statskontoret tillhandahåller allmänheten såväl enkla som dubbla beläggningsstämplor genom särskilda försäljningsmän, utsedda i Stockholm af statskontoret och i länen af Kungl. Maj:ts befallningshafvande. Jämväl försäljningsmännen äro skyldiga att för sin uppörd ställa säkerhet. Stämpelförsäljningsman åligger att, då upplysning begäres om det stämpelbelopp, som erfordras för en viss handling, utan ersättning meddela sådan upplysning.

Beläggningsstämplor tillhandahållas emellertid icke uteslutande af omförmälda, särskildt förordnade försäljningsmän. Bestämmelsen att ämbets- och tjänstemän äga hos statskontoret mot säkerhet utfå de vid deras tjänstutöfning erforderliga stämplor medför nämligen för ämbets- eller tjänsteman, hvilken har att å tjänstens vägnar emottaga handlingar, som enligt hvad nyss är nämndt vid ingifvandet till offentlig myndighet skola förses med stämpel, befogenhet att tillhandahålla sådana stämplor för sin tjänstutöfning, hvarjämte den förmännen är honom tillförsäkrad att, därest han begagnar sig af denna sin befogenhet, ifrågavarande stämplor skola hos honom köpas.

För det fall att vederbörande domare på landet icke tillhandahåller stämplor vid lagtima ting är föreskrifvet, att sådant skall af vederbörande försäljningsman ombesörjas.

De i ofvan omförmälda författning angående en särskild stämpelafgift för försäljning af punsch, arrak och rom föreskrifna *punschstämplor* utgöras af dels enkla dels dubbla beläggningsstämplor af särskild typ, hvilka enligt i författningen närmare meddelade bestämmelser åsättas kärl, som innehålla punsch, arrak eller rom.

Ofverlåtelsestämpeln, hvarom stadgas i ofvanberörda förordning

angående en särskild stämpelafgift vid köp och byte af fondpapper, utgöres af en dubbel beläggningsstämpel af särskild typ och skall användas vid öfverlåtelse af aktier, banklotter och obligationer, sammanfattade under benämningen fondpapper.

Såväl punschstämplar som öfverlåtelsestämplar tillhandahållas allmänheten genom särskilda försäljningsmän, hvilka för sin uppbörd skola ställa säkerhet i enlighet med de i förordningen angående stämpelafgiften meddelade bestämmelser.

Uppbörd och redovisning af stämpelmedel.

Stämpelförsäljare — d. v. s. såväl särskildt utsedd försäljningsman som ämbets- eller tjänsteman, hvilken för sin tjänstutöfning erhållit stämplat — åligger att föra och för kalenderår afsluta räkning öfver mottagna stämplat och hvad därför i penningar inflyter. Inom åtta dagar efter slutet af hvarje kvartal skall stämpelförsäljare till statskontoret inleverera under kvartalet influtna stämpelmedel. Årsräkenskaperna skola jämte återstoden af stämpelmedlen för året samt kvittenser å hvad under året inlevererats sist den 15 januari nästföljande år vara aflämnade till statskontoret.

Särskilda bestämmelser äro gifna för det fall, att ämbets- eller tjänsteman, som för sin tjänstutöfning försäljer dubbla beläggningsstämplar, uppbär betalning för sådan stämpel utan att handlingen samtidigt därmed stämpelbelägges. Det åligger honom då att, med användande af tryckta, i löpande följd numrerade blanketter, omedelbart och utan ersättning lämna kvitto å sålunda uppburna medel samt därvid anteckna kvittots hufvudsakliga innehåll å en till blanketten hörande, på samma sätt numrerad talong. Där detta sätt för uppbörden kommer till användning gäller beträffande redovisningen till statskontoret, att denna skall äga rum så snart lämpligen kan ske och minst en gång i månaden; och skall vid insändandet af uppburna medel den del af nyssnämnda talong bifogas, som motsvarar de utfärdade kvittona.

Stämpelförsäljarnes redovisningar sammanföras i statskontoret till en redogörelse för stämpeluppbörden i riket under nästföljande år. Därjämte åligger det stämpelkassören i statskontoret att före utgången af februari månad hvarje år till statskontoret aflämna sin uppbördsredogörelse för nästföljande kalenderår, innefattande uppgift å mot-

tagna och försålda stämplrar, jämte de till redogörelsen hörande verifikationer.

Såväl redogörelsen för stämpeluppbörden som stämpelkassörens redogörelse och försäljningsräkningarna skola af statskontoret inom den 1 april öfverlämnas till kammarrätten.

Inventering hos stämpelförsäljare sker i Stockholm genom statskontorets och i länen genom Kungl. Maj:ts befallningshafvandes försorg och skall äga rum sista söckendagen hvarje år och i öfrigt när omständigheterna därtill föranleda.

Statsverkets kostnader för stämplars tillhandahållande.

Såväl särskildt förordnad försäljningsman som ämbets- eller tjänsteman, hvilken för sin tjänstutöfning erhållit stämplrar, äger såsom ersättning för besvär och kostnader uppbära provision å försålda stämplrar.

Sådan provision utgår för de i förordningen angående stämpelafgiften afsedda stämplrar i Stockholm med två procent samt i öfriga städer och å landet med tre procent af det belopp, för hvilket stämplrar försålts, till och med en årlig försäljningssumma af 20,000 kronor, dock att domhafvande å landet, äfven om han är boende i Stockholm, äger intill samma försäljningssumma åtnjuta provision efter tre procent; för öferskjutande belopp till och med 200,000 kronor beräknas provisionen efter en procent och för belopp utöfver 200,000 kronor efter en tiondels procent.

Beträffande den till ämbets- och tjänstemän utgående provisionen är stadgadt, att, där samma ämbete eller tjänst under ett kalenderår uppehållits af flera personer, hvilka hvar för sig begagnat sig af sin rätt att mot ställd säkerhet erhålla stämplrar, provisionen för de stämplrar, som blifvit af dessa personer tillsammans försålda, skall beräknas såsom om alla stämplarna försålts af endast en person. Det härvid uppkommande samfällda provisionsbeloppet skall fördelas mellan de olika försäljarna efter förhållandet mellan de belopp, hvartill provisionen för en hvar af dem skulle hafva uppgått, därest den beräknats allenast på hans försäljningssumma.

I de fall, då provisionsbelopp skall på sist omförmälda sätt fördelas, tillkommer det statskontoret att, sedan redogörelser från ifrågasvarande försäljare för visst år inkommit och blifvit granskade samt bruttoförsäljningssumman behörigen inlevererats, till en hvar af försäljarna utbetala den honom tillkommande andel i det samfällda provisions-

beloppet. I öfrigt äger såväl ämbets- och tjänsteman som särskildt förordnad försäljningsman vid afgifvande af redovisning räkna sig tillgodo det provisionsbelopp, som tillkommer honom.

För punschstämplar och öfverlåtelsestämplar äger försäljningsman i redovisning tillgodoräkna sig en procent af de belopp, för hvilka stämplat af berörda slag blifvit af honom under året försålda.

De belopp, till hvilka provisionskostnaderna uppgått under åren 1906—1910, framgå af de såsom bil. I och II vid detta betänkande fogade tabeller.

Statsverket har emellertid åtskilliga andra utgifter för stämplatarnas anskaffande och tillhandahållande, nämligen för tillverkning och distribution af stämplat afvensom för aflöning åt de tjänstemän, som hafva befattning med stämpelväsendet, m. m. Beloppen af dessa kostnader under åren 1906—1910 framgå af de i bil. V—VII införda tabeller.

Här nedan meddelas siffersammanställningar, uppgjorda med begagnande af nämnda tabeller och utvisande för året 1910, den ena, statsverkets provisionskostnader för de olika slagen af stämplat, sammanställda med motsvarande försäljningsbelopp, äfvensom provisionskostnadernas förhållande till försäljningsbeloppen, uttryckt i procent, och, den andra, statsverkets samtliga kostnader för stämpelväsendet, sammanställda med statsverkets hela af stämpelväsendet härflytande nettoinkomst.

Sammanställning för år 1910 öfver statsverkets uppbörd af och provisionskostnader för stämpelförsäljning.

	Försäljnings- belopp.	Provisionskostnader.	
		Belopp.	Medelproc.
Enkla beläggningsstämplar	5,167,823 95	79,001 60	—
Dubbla d:o	8,422,105 80	125,067 34	—
Helarkstämplar	694,033 —	14,388 59	—
Summa	14,283,962 75	218,457 53	1 53
Öfverlåtelsestämplar	580,845 05	5,808 26	—
Punschstämplar	1,693,642 90	16,934 36	—
Summa summarum	16,558,450 70	241,200 15	1 46

Sammanställning för år 1910 öfver statsverkets stämpeluppbörd och af uppbörden föranledda utgifter.

Stämpeluppbörd.		Af stämpeluppbörden föranledda utgifter.	
Genom försäljning af stämplars	16,558,450 70	För provisioner	241,200 15
Genom stämpling af aktiebref, lottbref o. obligationer enligt 32 § stämpelförordningen	531,240 —	» tillverkning af stämplars	102,483 62
		» distribution af d:o genom statskontoret, m. m.	2,711 84
		» arfvode till riksbankens sedeltryckeri för vård af stämpelpapper ..	1,250 —
		» d:o till d:o för distribution af punschstämplars	1,500 —
		» statistik	2,300 —
		» tillsyn öfver efterlefnaden af förordningen om öfverlåtelsestämplars	5,350 —
		» postafgifter för försändelser från statskontoret och riksbanken	8,229 07
		» statskontorets stämpelkontor	17,968 45
Summa	17,089,690 70	Summa	382,993 13

Stämpelförsäljningsväsendets omläggning.

Till kommitterades behandling meddelade uppslag.

Beträffande frågan om stämpelförsäljningsväsendets omläggning är det i hufvudsak två utvägar, som varit på tal och till hvilka kommitterade haft att särskildt taga hänsyn. Enligt den ena skulle stämpelförsäljningen ombesörjas af riksbankskontoren, enligt den andra af postverket.

Enligt hvad chefen för civildepartementet i sitt yttrande till statsrådsprotokollet den 21 februari 1908 anført vid föredragning af frågan om lönereglering för landsstaterna i länen (prop. nr 71 ss. 33 samt 35 o. f.), hade vid den förberedande behandlingen af spørgsmålet om landtränteriernas indragning fråga varit å bane, huruvida icke det länsstyrelserna då åliggande bestyret med stämplars distribuering till försäljningsmän och tjänstemän i landsorten skulle kunna öfvertagas af riksbankens kontor. De för undersökning af frågan om lämpligheten af landtränstartjänsternas indragning af chefen för civildepartementet särskildt tillkallade sakkunniga från olika länsstyrelser hade emellertid under hand inhämtat, att fullmäktige i riksbanken icke vore benägna att låta riksbankskontoren öfvertaga stämpelförråden, och föreslogo därför, att statskontorets stämpelbyrå skulle träda i direkt förbindelse med stämpelförsäljarna i landsorten, ett förslag som sedermera vunnit Kungl. Maj:ts och Riksdagens bifall.

Då chefen för finansdepartementet den 14 maj 1910 anhöll om nådigt bemyndigande att tillkalla sakkunniga för behandling af, bland annat, den fråga som utgör ämne för förevarande betänkande, bragte han, enligt hvad som framgår af ett till kommitterades ordförande öfverlämnadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för samma dag, i erinring, att en anordning varit ifrågasatt, genom hvilken riksbankskontoren skulle erhålla viss befattning med stämpelförsäljningsväsendet.

I detta sammanhang kan måhända förtjäna erinras, att för ett särskildt fall riksbanken åtagit sig befattning härmed. I anledning af en utaf stämpelförsäljare på Gottland gjord framställning hade Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Gottlands län i skrifvelse till statskontoret den 18 mars 1909 uttalat sig för behovet af en stämpeldepå på Gottland. Sedan statskontoret i underdånigt utlåtande den 26 mars 1909 instämt med länsstyrelsen i fråga om behovet af en stämpeldepå i Visby, blef chefen för finansdepartementet genom tillmötesgående från fullmäktiges i riksbanken sida i tillfälle att den 17 december 1910 inför Kungl. Maj:t föreslå inrättandet af en dylik depå i riksbankens afdelningskontor i Visby; och blef detta förslag af Kungl. Maj:t bifallet.

Beträffande hvad som förekommit rörande frågan om postverkets öfvertagande af stämpelförsäljningen och uppbörderna af stämpelmedel är följande att anföra.

Då löneregleringskommittén hade under behandling frågan om den förstärkning af arbetskrafterna inom statskontoret, som påkallades särskildt af det från landtränterierna till statskontoret öfverflyttade arbetet med stämplars distribuerande, mottog kommittén en af generalpostdirektören *J. Juhlin* afgifven promemoria angående postverkets öfvertagande af bestyret med försäljning af statens stämpelmärken och redovisning af stämpeluppbörderna.

I nämnda promemoria framlade generalpostdirektören Juhlin, efter att hafva lämnat en kortfattad redogörelse för den nuvarande anordningen med stämplars tillverkning, distribuering och försäljning äfvensom för härmed förenade kostnader för statsverket, de skäl, som enligt generalpostdirektörens mening talade för att bestyret med stämplarnas försäljning och stämpelmedlens redovisning öfvertoges af postverket.

Till en början framhöll generalpostdirektören, att staten, för att af stämpelmedlen utvinna så mycket som möjligt i behållen inkomst, borde se till att stämpelkostnaderna nedbringades därhän, att de utgjordes allenast af utgifter för stämplarnas tillverkning samt oundvikliga kostnader för deras distribution och försäljning. Lämpligheten och behovet af en sådan begränsning af stämpelkostnaderna blefve påtagliga, då man betänkte, hurusom stämpeluppbörderna dels af allmänna orsaker dels ock i följd af utvidgning gång efter annan af området för denna skatteforms användning vore i ständig tillväxt äfvensom att stämpelkostnaderna, hvilka syntes stå i direkt proportion till

uppbörden, med stämpelbeskattningens utvidgning och uppbördens stigande komme att alltjämt ökas. Berörda kostnader kunde visserligen genom nedsättningar af provisionen till försäljarna nedbringas, men enligt generalpostdirektörens mening komme staten slutligen att se sig tvungen att öfvergifva provisionssystemet och ordna stämpeluppbörden på ett billigare sätt.

Den lämpliga tidpunkten för en sådan ändring syntes generalpostdirektören redan vara inne. Såsom skäl för denna mening åberopades dels den förestående löneregleringen för domhafvandena på landet, hvilka ämbetsmän hämtade icke oväsentliga sportelinkomster af ifrågavarande provision, dels den omständigheten att postverkets personal vid 1909 års riksdag fått sin lönefråga ordnad på sådant sätt, att personalen icke borde tillerkännas någon särskild ersättning för ett eventuellt bestyr med stämpelns försäljning och stämpelmedels redovisning, dels slutligen den af 1909 års Riksdag beslutade stämpelbeskattningen af växlar, hvilken sannolikt skulle framkalla behof af stämpelförsäljning å åtskilliga orter, där sådan med förefintliga anordningar icke stode till buds.

Beträffande de fördelar, den ifrågasatta omläggningen af stämpelförsäljningsväsendet borde medföra, framhöll generalpostdirektören vidare, hurusom det vore uppenbart, att densamma skulle komma att minska statskontorets arbetsbörda och därmed också behovet af den förstärkning af arbetskrafterna hos sagda ämbetsverk, som anordnats i följd af öfverflyttning från landtränterierna till statskontoret af de förras bestyr med stämpelväsendet. Att postverket, som genom de till mera än 3,000 uppgående postanstalterna stode i nära förbindelse med hvarje ort i riket, skulle särskildt lämpa sig för det ifrågavarande bestyret, syntes generalpostdirektören icke kräfvat någon vidlyftig utläggning. Därvid erinrade generalpostdirektören, att tyska postverket sedan många år tillbaka tillhandaginge sin statsförvaltning med växelstämplars försäljning och därför inflytande uppbörds redovisning.

Vidare framhölls, att ändringen skulle *för staten* medföra, förutom minskning i utgifter, den fördel, att uppbörden komme att inflyta till statsverkets kassa vida tidigare än nu vore fallet. Enligt det nya reglementet angående medelsredovisningen vid postkontoren — hvilket numera trädte i kraft — skulle nämligen hvarje postkontor dag för dag å en för hela postverket gemensam giroräkning i riksbanken insätta den uppbörd, som öfverstege ett för postkontoret bestämdt kassaförlag. Stämpelmedlen komme sålunda att, omedelbart efter det de inbetalats

till postverket, ingå till riksbanken, medan för närvarande afsevärdt lång tid förflöte, innan medlen kunde af staten omhändertagas.

För den *allmänhet*, som behöfde stämplat, vore det af vikt, att försäljningsställena vore lätt tillgängliga. I sådant hänseende erbjöde postanstalterna ovedersägligen företräden framför de nuvarande försäljningsställena. Postkontoren hölles nämligen öppna alla dagar i veckan, å söckendagar från 6 ända till 13 timmar, sålunda erbjödande vederbörande allmänhet rikliga tillfällen att förskaffa sig stämplat.

I fråga om de kostnader för postverket, som kunde antagas föranledda af den ifrågasatta anordningen, framhöll generalpostdirektören, att, äfven om desamma i allmänhet icke kunde blifva afsevärda, det dock knappast kunde förebyggas, att stämpelförsäljningen beträffande ett och annat postkontor föranledde någon, om än ringa, förstärkning i arbetskraft, hvarjämte generalpoststyrelsens revisionskrafter sannolikt borde i någon mindre grad förstärkas. Någon kostnad uppstode också för stämplarnas inslagning i och för försändning till de olika orterna.

Med hänvisning till att det tyska postverket för fullgörande af enahanda uppdrag åtnjöte provision, hvilken uppgäfves utgå med 2 procent af uppbörden, uttalade generalpostdirektören, såsom sin mening, att vid anordningens genomförande i Sverige svenska postverket också i någon form borde beredas ersättning för bestyret i fråga, i hvilket hänseende jämväl framhölls, hurusom från postverkets sida icke kunde förbises, att verket skulle gå miste om nu inflytande portoafgifter för stämplarnas försändning från statskontoret. Till hvilket belopp en sådan ersättning borde bestämmas, därom vore för det dåvarande svårt att yttra sig. Det syntes emellertid lämpligt, att ersättningen ställdes i visst förhållande till uppbörden; ett eventuellt öfverskott utöfver postverkets verkliga kostnader tillfölle ju statsverket. Måhända skulle en ersättning, beräknad efter 1½ procent å uppbörden, befinnas skälig.

Frågan, i hvilken mån och på hvad sätt vissa ämbets- och tjänstemän borde beredas ersättning för minskade inkomster i följd af stämpelförsäljningens öfverlåtande åt postverket, borde i förekommande fall blifva föremål för löneregleringskommitténs behandling.

Vidare ville generalpostdirektören i stora drag angifva, huru han tänkt sig, att stämplarnas försäljning och uppbördens redovisning skulle ordnas, sedan postverket öfvertagit nu omhandlade bestyr, därvid han reserverade sig för de ändringar och modifikationer, som under ärendets vidare utredning kunde visa sig nödiga.

I detta ämne innehåller promemorian följande utkast.

»Stämplarna tillverkas antingen genom statskontorets eller generalpoststyrelsens försorg. Från stämpelfabrikanten levereras stämplarna till postverkets frimärksförråd, som i sin ordning tillhandahåller stämplarna åt postkontoren. Dessa, utgörande tillhoppa 250, skulle blifva de egentliga försäljningsställena; dock skulle poststationerna å orter, där större stämpelåtgång är för handen, jämväl kunna förses med stämplor till försäljning. Försäljningen skulle ordnas uteslutande med hänsyn till det praktiska behovet.

Postkontoren skulle i sina månatliga postmedelsräkningar afgifva stämpelredogörelse och uppdebitera det influtna beloppet. Medelsräkningarna skulle enligt förenämnda reglementsförslag¹⁾ komma att afgifvas senast den 5 i månaden näst efter den månad, redovisningen afser.

Efter medelsredovisningarnas granskning hos generalpoststyrelsen upprättas ett sammandrag öfver samtliga postkontorens stämpelmedel, och summan redovisas till statskontoret genom dess öfverförande från postverkets till statskontorets giroräkning.

Stämpelmedlen komme sålunda att ingå i postverkets räkenskaper och räkenskapen öfver desamma blefve hos generalpoststyrelsen underkastad revision; och ytterligare granskning komme att såsom för närvarande verkställas hos kammarrätten. Statskontoret finge beträffande stämpelmedlen i allmänhet intet annat bestyr än att mottaga och kvittera den samlade uppbörden, efter närmare bestämmelser, antingen kvartalsvis eller månadsvis.

Vid öfvervägande af frågan om en förändring i stämpelförsäljningen torde emellertid ett särskildt förhållande böra uppmärksammas. Domarekåren har nämligen för sin tjänst behof af att ständigt äga tillgång till stämplor af olika valörer; och det torde icke böra ifrågasättas, att medlemmarna af denna kår skulle, vid stämpelinköp, af egna medel utlægga inköpssumman. Saken synes kunna ordnas på det sätt, att hvarje domare från postverket erhåller ett fast förskott af stämplor till belopp, som statskontoret bestämmer. Förrådet borde vid hvarje månads eller kvartals slut inventeras och omedelbart kompletteras genom stämplars inköpande vid närmaste postanstalt. Inventeringsinstrumentet borde insändas till statskontoret och vederbörande postkontor kunde likaledes till statskontoret insända uppgift å det af förskottsinnehafvaren inköpta stämpelbeloppet. Jämväl eljest borde stämpelförskottet genom inköp kompletteras då behof förelåg.

Genom en dylik anordning kunde stämpelförskottens storlek ned-

¹⁾ Nu gällande reglemente.

bringas och fråga torde vara, om bestämmelsen rörande säkerhet för förskott då icke kunde borttagas.

I allmänhet äro domare bosatta å orter med postkontor; någon svårighet för dessa postanstalter att tillhandahålla stämplars till erforderligt belopp bör ej möta. Endast 7 landtdomare synas för närvarande vara bosatta å platser, där postutväxlingen förmedlas af poststation; och finge i dessa fall poststationen tjänstgöra såsom mellanhand vid transaktionerna med vederbörande postkontor.»

I lönerogleringskommitténs den 29 oktober 1909 afgifna underdåniga utlåtande angående förstärkning af arbetskrafterna i statskontoret uttalade sig kommittén rörande den i generalpostdirektören Juhlius nu refererade promemoria ifrågasatta anordningen af stämpelförsäljningsväsendet.

Kommittén fann det vara uppenbart, att med den utvidgning af stämpelbeskattningen, som redan beslutats och än vidare kunde vara bestämd, det skulle vara en mycket afsevärd förmån för allmänheten, om stämplars af vissa slag blefve lättare tillgängliga, därigenom att de kunde inköpas äfven vid vederbörande postanstalter. Å andra sidan framhöll kommittén, att frågan, huruvida det kunde finnas lämpligt och ändamålsenligt att låta postverket helt och hållet öfvertaga bestyret med stämplarnas försäljning och redovisning af stämpeluppbörden, vore af mycket omfattande vidd och i flera hänseenden djupt ingripande.

Vidare anförde kommittén några punkter, som, enligt kommitténs mening, för frågans rätta bedömande tarfvade en närmare utredning, därvid kommittén först berörde kostnadsfrågan.

Afsedt vore att genom öfverflyttningen af ifrågavarande bestyr å postverket statens utgifter i och för stämpelväsendet skulle väsentligt minskas. Om nu äfven, såsom generalpostdirektören antog, postverkets personal med hänsyn till 1909 års löneroglering kunde anses pliktig att utan särskild ersättning öfvertaga bestyret med stämplars försäljning och stämpelmedlens redovisning, syntes dock, i den mån möjligt vore, böra undersökas, huruvida — med de kraf, den egentliga poströrelsen redan ställde och än vidare i den närmaste tiden (särskildt i hvad anginge postanvisnings- och inkasseringrörelsen) komme att ställa på personalen, och med de personalen åliggande göromålen för postsparbanken, riksförsäkringsanstalten, barnmorskornas pensionsanstalt, civilstatens änke- och pupillkassa, folkskollärarnas pensionsinrättning m. fl. institutioner — personalen kunde öfvertaga de ifrågavarande stämpelbestyren utan väsentlig förstärkning af arbetskrafter.

Hvad postverkets centralförvaltning anginge, hade generalpostdirektören själf antydt behovet af någon förstärkning af revisionskrafterna. Då emellertid enligt generalpostdirektörens förslag stämplarna skulle från stämpelfabrikanten levereras till postverkets frimärksförråd, som i sin ordning skulle tillhandahålla stämplarna åt postkontoren, borde väl ock undersökas, om personalen å frimärksförrådet kunde fullgöra nämnda åligganden utan någon förstärkning.

Tilläventyrs kunde äfven förtjäna att uppmärksammas, huruvida utan afsevärda kostnader betryggande och tillräckliga förvaringsställen kunde vara till finnandes för de säkerligen betydande stämpelförråd, som måste finnas å en del postkontor.

Vidare framhöll kommittén, att en blifvande utredning borde omfatta frågan om statskontorets ställning och uppgifter beträffande stämpelförsäljningen, anordnad i den af generalpostdirektören afsedda riktningen, äfvensom att den af generalpostdirektören förutsatta utredningen i fråga om ersättning åt vissa ämbets- och tjänstemän för mistade inkomster af stämpelförsäljning borde gälla icke blott funktionärer, aflönade af statsmedel, utan äfven sådana, som aflönades af kommuner.

Ej minst betydande fann kommittén spørsmålet om sättet och villkoren för tillhandahållande åt vederbörande tjänstemän af det förråd stämplor, de i och för tjänsten behöfde. Tilläventyrs skulle, anförde kommittén, i detta sammanhang kunna komma under öfvervägande, huruvida med bibehållande af nuvarande anordningar beträffande vissa slag af stämplor, andra för allmänheten oftare behöfliga stämplor kunde distribueras genom postverket eller möjligen, såsom förhållandet vore i England, en del stämplor å låga valörer kunde ersättas med frimärken.

Med hvad kommittén sålunda ur en del synpunkter anført i anledning af generalpostdirektören Juhllins förslag hade kommittén icke velat underskatta den betydelse, detta förslag kunde hafva såsom innebärande uppslag till en närmare utredning af det viktiga ämnet. Kommittén hade endast velat framhålla, att frågan vore af mycket omfattande vidd samt i sig inneslöte vissa ganska svårlösta spørsmål och att den fördenskull borde göras till föremål för en allsidig utredning.

Då chefen för finansdepartementet den 23 december 1909 inför Kungl. Maj:t föredrog frågan om anvisande af medel till förstärkning af arbetskrafterna inom statskontoret (prop. nr 23 år 1910), omnämde

han generalpostdirektören Juhlin's ofvan omförmälda promemoria äfvensom löneregleringskommitténs i anledning därpå gjorda uttalanden och anförde själf i frågan följande.

Det i promemorian gifna uppslaget, att postverket skulle öfvertaga bestyret med försäljning af stämpelmärken och redovisning af stämpeluppbörden, funne departementschefen i likhet med löneregleringskommittén beaktansvärdt. Det hade nämligen icke kunnat annat än väcka departementschefens uppmärksamhet, att kostnaderna för stämpeluppbörden, hvilken under senare åren uppgått till omkring 13,000,000 kronor, vida öfverstege kostnaden för den mer än dubbelt så stora uppbörden af de direkta skatterna, bevillning och inkomstskatt. Äfven om statens bidrag i sistnämnda hänseende kunde anses väl knappt tillräckligt och äfven om uppbörden af stämpel vore af beskaffenhet att i och för sig böra, proportionellt sedt, draga högre kostnader än uppbörden af de å debetsedlar uppförda och å allmänna uppbördsstämmor uppburna direkta skatterna, vore dock måhända skillnaden i kostnaderna för de skilda slagen af uppbörd större än som betingades af nämnda förhållanden. Men oafsedt kostnadsfrågan kunde ej heller lämnas obeaktadt, att med ett mera utveckladt stämpel-skattesystem olägenheterna med det nuvarande försäljningssättet blefve för allmänheten allt mera kännbara. Kunde man således, utan ökade eller kanske med minskade kostnader, göra försäljningen mindre centraliserad än det nuvarande systemet med särskildt antagna stämpelförsäljningsmän medgifve, vore detta helt säkert ej blott från statsverkets sida utan äfven för den stämpelköpande allmänheten mycket välkommet.

Frågan om stämpelförsäljningsväsendets omorganisation, särskildt hvad anginge stämpelförsäljningsmännen's befattning därmed, vore emellertid, såsom löneregleringskommittén framhållit, af en mycket stor räckvidd och på vissa håll, särskildt där stämpelprovision inginge såsom en icke ringa förmån bland tjänstemännens löneförmåner, af ganska ingripande betydelse. Frågans lösning måste alltså föregås af en grundlig och allsidig utredning. Det i generalpostdirektören Juhlin's promemoria gifna uppslaget kunde blifva utgångspunkten för en sådan utredning, utan att på något sätt därigenom binda densamma. Andra utvägar kunde tänkas och hade också varit ifrågasatta. Härmed åsyftades, anförde departementschefen vidare, det en gång väckta förslaget, att riksbanken skulle, i sammanhang med landtränteriernas indragning, åtaga sig vissa med stämpelväsendet förenade bestyr. I hvarje fall hade departementschefen vid mottagandet af omförmälda promemoria varit betänkt att påbörja ifrågavarande utredning och

haft för afsikt att för Kungl. Maj:t inom en nära framtid framlägga förslag till sättet för åstadkommande af sådan utredning.

Dessa uttalanden återgaf chefen för finansdepartementet kort därefter i annat sammanhang, nämligen vid underdånig föredragning den 14 januari 1910 af förslag till förordning om ändrad lydelse af vissa paragrafer i förordningen angående stämpelafgiften (prop. nr 22), afseende, bland annat, höjning af bouppteckningsstämpeln.

Senare delen af samma anförande återfinnes äfven i ofvan omnämnda utdrag af statsrådsprotokollet den 14 maj 1910. Enligt detta utdrag yttrade departementschefen sistnämnda dag i förevarande ämne ytterligare följande.

Därest utredningen af frågan om stämpelförsäljningsväsendets omläggning skulle resultera i ett förslag, hvarigenom den nuvarande ordningen för domstolsstämplarnas tillhandahållande åt allmänheten skulle omläggas på det sätt, att domhafvandena samt rådstufvurätternas ledamöter eller tjänstemän förlorade dem dittills tillkommande provision, borde förslaget gifvetvis förbindas med utredning och förslag, i syfte att ersättning för sådan förlust bereddес nämnda personer eller, hvad anginge rådstufvurätterna, eventuellt vederbörande städer, hvilka aflönade de provisionsberättigade ledamöterna och tjänstemännen.

Det uppdrag, som i nu föreliggande fråga lämnades kommitterade, affattades af departementschefen i samma anförande den 14 maj 1910 såsom afseende en *utredning, om och i hvad mån en fullständig omläggning af stämpelförsäljningsväsendet lämpligen kunde äga rum i syfte att, jämte det stämplarna gjordes lätt tillgängliga för de stämpelskatteskyldiga, begränsa statsverkets med försäljningen förenade kostnader.*

Kommitterades yttrande.

Allmän motivering.

Är en om-
läggning af
stämpelför-
säljnings-
väsendet
önskvärd?

Enligt det sålunda meddelade uppdraget hafva kommitterade haft att i första hand pröfva, huruvida, med hänsyn ej mindre till möjligheten att göra stämplarna lättare tillgängliga för allmänheten än äfven till syftet att begränsa statsverkets med stämpelförsäljningen förenade kostnader, en omläggning af stämpelförsäljningsväsendet kan anses önskvärd.

Rörande denna fråga, sedd ur först angifna synpunkt eller allmänhetens intresse, hysa kommitterade den uppfattningen, att stämpelförsäljningens anordning hos oss icke för närvarande gifver anledning till några mera väsentliga anmärkningar. Hvad först angår försäljningen af de i förordningen angående stämpelafgiften omförmälda dubbla beläggningsstämplarna torde härför icke kunna uttänkas någon för allmänheten mera bekväm form än den nu gällande, som gifver den stämpelskatteskyldige tillfälle att af den ämbets- eller tjänsteman, som har att mottaga den stämpelpliktiga handlingen, inköpa behöfliga stämplor och att samtidigt af honom erhålla beredvilligt lämnad upplysning rörande stämpelbeloppet. Beträffande åter enkla beläggningsstämplor och öfverlåtelsestämplor torde det understundom förekomma, att aflägsset boende personer hafva besvär och svårighet vid deras anskaffande. Detta är gifvetvis en olägenhet, som förtjänar beaktande, om den än icke, såvidt kommitterade hafva sig bekant, föranledt något allmänt klagomål.

Nu gällande bestämmelser rörande stämpelförsäljningsväsendet erbjuda visserligen möjlighet att tillgodose en mera konstant ökning af behovet af stämplor å viss ort, i det att Kungl. Maj:ts befallningshafvande jämlikt stämpelförordningen hafva att för landet utse stämpelförsäljare till *erforderligt antal*. Men det säger sig själft, att stämpelförsäljare svårigen kunna förordnas å hvarje liten plats, där behof af stämplor kan förefinnas.

I högre grad än nu kommer ifrågavarande olägenhet att göra sig gällande, därest behofvet af stämplat äfven på mindre trafikerade orter kommer att i framtiden ökas. Det torde vara att förutse, att så kommer att ske. Med statens alltjämt växande behof af inkomster kommer sannolikt stämpelbeskattningen att vidare utsträckas. Och i samma mån som stämpelbeläggning därmed blir allt oftare förekommande i den allmänna rörelsen, skall säkerligen krafvet på att stämpelarna finnas tillgängliga på så många ställen som möjligt komma att göra sig allt starkare gällande.

Om redan under nuvarande förhållanden en förändring i angifven riktning kan finnas önskvärd, innebär gifvetvis den omständigheten, att en sådan förändring i en kanske nära framtid kan komma att af ändrade förhållanden påkallas, ett ytterligare skäl för att redan nu söka finna en utväg till dess genomförande.

I fråga om önskvärdheten af en omläggning af stämpelförsäljningsväsendet med hänsyn till statens intresse att begränsa statsverkets därmed förbundna kostnader är först att erinra därom, att chefen för finansdepartementet, enligt hvad kommitterade ofvan (sid. 34, 35) återgifvit, vid två särskilda tillfällen uttalat, att det icke kunnat annat än väcka hans uppmärksamhet, att kostnaderna för stämpeluppbörden vida öfverstege kostnaderna för den mer än dubbelt så stora uppbörden af de direkta skatterna.

Det torde emellertid erbjuda hart när oöfverstigliga svårigheter att uppdraga en något så när exakt jämförelse mellan kostnaderna för de bägge nämnda slagen af uppbörd. Kostnaderna för stämpeluppbörden kunna visserligen exakt beräknas, men icke så kostnaderna för uppbörden af inkomst- och förmögenhetsskatten. Beträffande de förra uppgingo under år 1910,

enligt bil. I, provisionskostnaderna till kronor 224,265: 79	
+ 63: 21 + 16,934: 36 = ...	kr. 241,263: 36
kostnaderna enligt bil. V till	» 115,595: 46
samt, enligt bil. VII, kostnaderna för statskontorets	
stämpelkontor till	» 17,968: 45
summa	kr. 374,827: 27.

Läggas härtill kostnaderna för kortstämplingen, af statskontoret för år 1910 uppgifna till .....

kr. 8,916: 20

erhålles .....

summa summarum kr. 383,743: 47,

utgörande statsverkets hela kostnad för stämpelväsendet under år 1910.

Hvad åter angår kostnaden för uppbörden af inkomst- och förmögenhetsskatten ställa sig möjligheterna till beräkning af dess belopp helt annorlunda. Det förhåller sig nämligen så, att de kostnader, som bestridas från det å ordinarie stat under sjunde hufvudtiteln uppförda anslaget till kostnader för taxering af sistnämnda skatt — i 1912 års stat uppfördt med 400,000 kronor, men för år 1913 föreslaget att höjas till 720,000 kronor — utgöra endast en del af hela uppbörds-kostnaden. Berörda anslag användes till utbetalande af arfvoden till taxeringsnämndernas ordförande och af Kungl. Maj:t utsedda ledamöter samt för bestridande af kostnaden för protokollsföring vid pröfningsnämnderna, för vaktmästarbiträde, för afskrifter af taxeringslängder, för papper och tryck, kostnader, föranledda af landskamrerarens ledighet för taxeringsgöromål, m. m. d. Vid sidan af dessa utgifter kommer, vid bedömande af hvad ifrågavarande uppbörd kostar statsverket, i betraktande kostnaden för det arbete härmed, som utföres af kronofogdar, häradsskrifvare och andra med uppbörden sysselsatta tjänstemän och som utgör en väsentlig del af dessas åligganden i tjänsten. Tydligt är emellertid, att det icke låter sig göra att beräkna, hur stor del af nämnda tjänstemäns aflöning kan böra anses belöpa på deras sysselsättning med uppbördsgöromål. Statsverkets totala kostnader för uppbörden af inkomst- och förmögenhetsskatt torde sålunda knappast kunna ens approximativt fastställas. I hvarje fall kunna inga slutsatser byggas på en jämförelse mellan stämpelomkostnaderna och de från anslaget till taxering af inkomst- och förmögenhetsskatt bestridda kostnaderna.

I den mån den i bil. X lämnade redogörelsen för stämpelförsäljningsväsendet i en del främmande länder lämnar hållpunkter för en jämförelse i fråga om stämpelkostnaderna mellan utlandet och vårt land, vill det synas som om kostnaderna ställde sig lägre hos oss än i flertalet i redogörelsen upptagna länder.

De belopp, som under år 1910 hos oss utgingo i form af provision för hela stämpeluppbörden i riket, motsvara ungefär 1.46 procent af hela uppbörden. Till jämförelse härmed erinras, hurusom provision vid stämpelförsäljning beräknas i Norge efter 2 procent — utgående vid återförsäljning till såväl hufvudförsäljaren som återförsäljaren — i tyska riket efter 2 procent (till förbundsstaterna), i Preussen efter 2 procent intill en årlig försäljningssumma af 60,000 Mark och efter 1 procent för öfverskjutande belopp, i undantagsfall efter högst 5 procent, i Österrike efter 3—1 procent och i Ungern efter 2 procent. Samtliga nu uppräknade länder utbetala sålunda provision efter högre beräknings-

grunder än de hos oss tillämpade. I Danmark utgår provision efter $1\frac{1}{2}$ procent och dessutom till de Amtstuer, som under sig hafva filialförsäljare, ersättning för bokföring efter $\frac{3}{4}$ procent. Italien utbetalar godtgörelse efter $1\frac{1}{2}$ procent. I England synes ersättning för stämpelförsäljning i form af provision icke förekomma. Af de i redogörelsen upptagna länder torde det vara endast Frankrike, som i det hela beräknar provision vid stämpelförsäljning efter lägre beräkningsgrund än hos oss. Där utgår nämligen ersättning till särskildt antagna försäljare äfvensom till en del tjänstemän, som ombesörja stämpelförsäljning, efter 1 procent, under det en annan kategori af stämpelförsäljande tjänstemän åtnjuter godtgörelse efter $2\frac{1}{2}$ procent.

Om kommitterade sålunda icke funnit anledning att hysa den uppfattningen, att svenska statsverkets kostnader för stämpelväsendet äro oskäligen höga i förhållande till inflytande stämpelmedels belopp, hafva kommitterade dock, i öfverensstämmelse med det mottagna uppdraget, haft att undersöka, huruvida en omläggning af stämpelförsäljningsväsendet i syfte att nedsätta berörda kostnader, lämpligen kan genomföras.

Denna undersökning har gällt i främsta rummet provisionskostnaderna och i andra rummet de af statskontorets stämpelkontor föranledda eller eljest af statskontoret bestridda kostnader.

Hvad först beträffar provisionskostnaderna är att märka, att dessa afse ersättning åt två skilda kategorier af stämpelförsäljare, nämligen å ena sidan ämbets- och tjänstemän, som antingen å tjänstens vägnar stämpelbelägga utgående expeditioner eller i egenskap af domare eller expeditionshafvande vid domstolar utöfva stämpelförsäljning, och å andra sidan särskildt förordnade stämpelförsäljare. Nämnda två kategorier af provisionsberättigade intaga väsentligen olika ställning till statsverket. Om dem som tillhöra den förra kategorin gäller, att de antingen utöfva stämpelbeläggning såsom ett tjänsteåliggande eller ombesörja stämpelförsäljning på grund af ett i och med tjänsten dem lämnadt bemyndigande, och provisionen utgår till dem i bägge fallen såsom en med tjänsten förenad inkomst. De som tillhöra den andra kategorin däremot utöfva försäljningen såsom ett utan sammanhang med tjänst särskildt lämnadt uppdrag, hvilket när som helst kan återkallas.

Då frågan om möjliga nedsättningar af statsverkets kostnader för stämpelprovision måste behandlas ur olika synpunkter, allt efter som de afse provision åt försäljare af den ena eller andra kategorin, har det synts kommitterade önskvärdt att komma till insikt om, huru

kostnaderna fördela sig på de olika kategorierna. I den mån en sådan utredning varit möjlig att åstadkomma, framgår den af bil. I, II och III. Under bil. I finnas införda två sammanställningar, omfattande den ena åren 1906—1908 och den andra åren 1909 och 1910. I den förra hafva försäljarna uppdelats i a) *ämbets- och tjänstemän* samt b) *öfriga stämpelförsäljare*. De på de förstnämnda belöpande provisionsbeloppen omfatta emellertid icke uteslutande sådan ersättning, som utgått för stämpelförsäljning i tjänsten. Intill ingången af år 1909 ansågos nämligen ifrågavarande ämbets- och tjänstemän oförhindrade att sälja stämplat till allmänheten äfven utan samband med tjänsten och torde i icke ringa utsträckning ha begagnat sig häraf. De för ämbets- och tjänstemän uppförda provisionsbeloppen böra sålunda icke oväsentligt reduceras för att motsvara hvad som belöpt på stämpelförsäljning i tjänsten, och provisionsbeloppen för *öfriga stämpelförsäljare* böra i samma mån höjas för att beteckna kostnaderna för sådan försäljning till allmänheten, som från och med år 1909 utöfvas af särskildt förordnade stämpelförsäljare. Hvilka belopp böra öfverföras från den ena posten till den andra, har emellertid icke varit möjligt att utreda.

I sammanställningen för åren 1909 och 1910 hafva försäljarna uppdelats i ett flertal kategorier, nämligen a) *ämbets- och tjänstemän i hofrätter*, b) *öfriga ämbets- och tjänstemän i Stockholm*, c) *antagna stämpelförsäljare i Stockholm*, d) *stämpelförsäljare utom Stockholm, vid häradsrätter*, e) *d:o d:o, vid rådstufvurätter*, samt f) *öfriga stämpelförsäljare*. Icke heller af denna uppställning kan ett exakt svar vinnas på frågan om ifrågavarande fördelning af provisionskostnaderna. Endast grupperna a), b) och c) representera försäljning uteslutande af ettdera slaget, nämligen grupperna a) och b) försäljning i tjänsten och gruppen c) försäljning utan förening med tjänst. Hvad åter angår ämbets- och tjänstemän inom grupperna d) och e), utgöres deras försäljning visserligen hufvudsakligen af försäljning i tjänsten, men en del af dem har vid sidan häraf jämväl sålt stämplat i egenskap af särskildt antagna försäljningsmän. Gruppen f) *öfriga stämpelförsäljare* slutligen omfattar dels samtliga särskildt utsedda försäljningsmän, som icke tillika varit stämpelförsäljande ämbets- eller tjänstemän, dels ock i tjänsten stämpelförsäljande ämbets- och tjänstemän, som icke tillhöra någon af de särskildt upptagna grupperna, sålunda i främsta rummet landsstatstjänstemän. Summan af provisionsbeloppen för de olika grupperna af ämbets- och tjänstemän skall sålunda dels i någon mån minskas dels ock ökas med ett från beloppet för *öfriga stämpelförsäljare* öfverfördt belopp för att motsvara provisionskostnaden för stämpelförsäljning i tjänsten, och det för *öfriga*

stämpelförsäljare uppförda beloppet skall med motsvarande siffror ökas och minskas för att motsvara provisionskostnaden för försäljning till allmänheten utom tjänsten.

Af hvad nu anförts framgår, att ur tabellerna under bil. I ingalunda kan hämtas något exakt svar på den uppställda frågan om fördelningen mellan stämpelförsäljning i och utom tjänsten.

I bil. II har intagits en sammanställning för år 1910 af de stämpelbelopp, som försåls dels af ämbets- och tjänstemän, hvilka icke varit särskildt antagna till stämpelförsäljningsmän, dels af de särskildt antagna försäljningsmännen, vare sig dessa varit ämbets- eller tjänstemän eller andra personer. Den första af dessa kategorier omfattar endast försäljning i tjänsten, under det att den andra omfattar såväl all försäljning utom tjänsten som ock till någon del försäljning i tjänsten. Icke heller denna tabell lämnar sålunda ett exakt svar på den uppställda frågan, men en med ledning af densamma gjord beräkning, hvars resultat föreligger i bil. III, utvisar en approximativ fördelning i förevarande hänseende, så exakt som den öfverhufvud varit möjlig att åstadkomma.

I trots af nu berörda bristfälligheter i ifrågavarande afseende hos de gjorda beräkningarna, torde af desamma kunna anses framgå, att af provisionskostnaderna de, som belöpa på försäljning i tjänsten, icke oväsentligt öfverstiga dem, som belöpa på försäljning till allmänheten utom tjänsten. Anmärkningsvärdt är ock, att medelprovisionen enligt bil. II är lägre beträffande gruppen ämbets- och tjänstemän (1.38 proc.) än beträffande de särskildt antagna försäljningsmännen (1.77 proc.).

Efter dessa anmärkningar öfvergå kommitterade till en undersökning af frågan, huruvida en nedsättning af provisionskostnaderna bör under förhandenvarande förhållanden ifrågakomma, och göra därvid början med kostnaderna för försäljning i tjänsten.

I det uppdrag, som i förevarande ämne lämnats kommitterade, har chefen för finansdepartementet förutsett, att kommitterade kunde komma att stanna vid ett förslag, som borttoge nu utgående provisioner till ämbets- och tjänstemän, och framhållit, hurusom för sådant fall förslag borde framställas om beredande af ersättning i annan form åt sådana tjänstinnehafvare.

Att en omläggning af stämpelförsäljningsväsendet, enligt hvilken ifrågavarande statstjänare skulle gå miste om de provisionsbelopp, som för närvarande utgöra en del af deras inkomster i tjänsten, borde föranleda, att ersättning i såvidt möjligt motsvarande mån gäfves dem, anse äfven kommitterade öfverensstämman med billighet. Därmed är

också gifvet, att på den vägen någon minskning i statens utgifter i det hela icke bör sökas.

Någon fördel för allmänheten kan heller icke genom en sådan omläggning vinnas. Tvärtom vill det synas, som om, därest rätten till provision frantoges särskildt härads höfdingarna, svårighet skulle uppstå att tillförsäkra allmänheten de fördelar, som äro förbundna med nuvarande anordning vid stämpelbeläggningen af vissa handlingar, hvilka, då de ingifvas till häradsrätt, skola vara försedda med stämplor. Vid sådana förhållanden och då det dessutom har syntts mindre lämpligt att utbryta denna fråga från det sammanhang, som den åtminstone beträffande åtskilliga af här afsedda tjänstinnehafvare äger med blifvande reglering af deras löner i det hela, hafva kommitterade ansett sig böra uppgifva tanken på att framkomma med ett förslag, som berör de till ämbets- och tjänstemän utgående provisionerna.

Annorlunda förhåller det sig med den del af provisionskostnaderna, som motsvarar provisionen till de särskildt förordnade försäljningsmännen. Sistnämnda försäljningsmän intaga, såsom redan ofvan blifvit antydt, icke den ställningen till statsverket, att någon ersättning för dem frantagen inkomst af provision utan vidare skulle kunna anses påkallad. Om sålunda den nuvarande försäljningen genom särskilda försäljningsmän blefve aflöst med en för statsverket billigare anordning, skulle härigenom åstadkommas en verklig besparing.

Då härtill kommer, att ur allmänhetens synpunkt, efter hvad ofvan blifvit framhållet, stämpelförsäljningen genom särskilda försäljningsmän under nuvarande förhållanden icke kan anses fullt tillfredsställande och under förutsättning af en framtida utveckling af stämpelväsendet icke kan antagas fylla sitt ändamål, hafva kommitterade kommit till den slutsatsen, att en omläggning af stämpelförsäljningsväsendet är önskvärd, under förutsättning att *stämpelförsäljningen genom särskildt förordnade försäljningsmän* kan ersättas med en anordning, som är bättre ägnad att tillgodose såväl allmänhetens som statsverkets ofvan angifna intressen.

Huruvida en omläggning i angifvet syfte kan medföra äfven någon nedsättning i andra med stämpelväsendet förenade kostnader än stämpelprovisionerna, kommer att i den följande framställningen i lämpligt sammanhang undersökas.

Det har nu närmast gällt att se till, hvilka anordningar kunna tänkas träda i stället för den nuvarande försäljningen genom stämpelförsäljningsmän för att sistberörda syften må vinnas.

Hur bör om-
läggningen
ske?

De uppslag, som, innan kommitterade tagit befattning med denna fråga, blifvit gifna, afsågo, som ofvan är nämndt, att antingen genom riksbankskontoren eller genom postverket ombesörja stämpelförsäljningen. Därjämte hafva kommitterade tagit under ompröfning dels möjligheten att jämte riksbankskontoren anlita jämväl enskilda bankers kontor för stämpelförsäljningens bestridande, dels ock utvägen att ålägga vissa statstjänstemän att å tjänstens vägnar utan särskild ersättning omhänderhafva ifrågavarande stämpelförsäljning.

Hvad först beträffar utvägen att anlita riksbankskontoren, är det lätt att inse, att därigenom ingen fördel skulle vinnas för allmänheten, utan att fastmera i många trakter af landet stämplarna skulle blifva betydligt mera svåråtkomliga än nu. Under det de särskildt förordnade stämpelförsäljningsmännen för närvarande utgöra till antalet omkring 230 och äro fördelade på ett stort antal städer och åtskilliga andra orter, har riksbanken, inberäknadt hufvudkontoret i Stockholm, endast 26 kontor, hvilka till största delen äro förlagda till residensstäderna.

I fråga om statsverkets intresse skulle ur besparingssynpunkt möjligen en tillfredsställande anordning med anlitage af riksbanken kunna genomföras, men det är äfvenledes för statsverket af betydelse, att redovisningen af de genom stämpelförsäljningen inflytande inkomsterna sker under liknande former, som beträffande annan statens uppbörd är föreskrifven, äfvensom att för revisionen af stämpelredovisningarna komma till tillämpning enahanda regler, som eljes gälla för granskning af redovisningar för influtna statsinkomster. Det torde kunna sättas i fråga, huruvida, med hänsyn till riksbankens särskilda ställning och den för densamma gällande arbetsordning, bestämmelser i sådant syfte skulle kunna utan olägenhet genomföras beträffande riksbankens befattning med stämpelmedlen. Därtill kommer, att då vid de utredningar, som föregingo landtränteriernas år 1908 beslutade indragning, fråga väckts att åt riksbankskontoren öfverlämna länsstyrelsernas stämpelförråd, riksbanksfullmäktige, som under hand tillfrågats, förklarade sig icke vara benägna för en sådan anordning. *)

Genom att förbinda den ifrågasatta försäljningen genom riksbankens förmedling med en försäljning genom enskilda bankers kontor i den utsträckning, som kunde finnas erforderlig, skulle visserligen för allmänheten ett väsentligen bättre resultat ernås än om riksbankskontoren ensamma skötte försäljningen. Men för staten skulle en sådan anordning säkerligen vara föga tilltalande. Till en början vore staten beroende af de enskilda bankernas goda vilja att hvar för sig åtaga

*) Se k. prop. nr 71 år 1908, sid. 35.

sig förpliktelsen att tillhandahålla stämplrar. Vidare skulle bankerna otvifvelaktigt kräfva ersättning, och det är föga sannolikt, att denna komme att utgå efter lägre grunder än nuvarande provisioner till särskildt antagna försäljningsmän. Slutligen torde kunna påstås, att staten icke har anledning att tillgripa en utväg, hvarigenom enskilda anlitas för ombesörjandet af vissa funktioner i statsförvaltningen, förrän det visat sig, att statens egna tjänstemän icke lämpligen kunna därtill användas.

Med hänsyn till hvad sålunda anförts, hafva kommitterade ansett sig böra utan vidare lämna ur räkningen den ifrågasatta utvägen att få till stånd stämpelförsäljning genom riksbankens förmedling, vare sig med eller utan anlitande därjämte af enskilda banker.

Vidkommande stämpelförsäljnings anordnande med anlitande af vissa statens tjänstemän skulle för en sådan uppgifts fyllande kunna ifrågakomma kronofogdar, häradsskrifvare, länsmän m. fl. Äfven om hinder icke skulle anses möta att ålägga sådana tjänstemän dylikt uppdrag utan särskild ersättning, skulle säkerligen anordningen ur andra synpunkter stöta på afsevärda svårigheter. Man kunde nämligen, synes det, icke utan obillighet ålägga ifrågavarande tjänstemän skyldighet att ställa borgen för en uppbörd, af hvilken de icke åtnjöte någon särskild ekonomisk fördel. För att vid sådant förhållande åstadkomma en betryggande kontroll skulle gifvetvis erfordras både invecklade och kostsamma anordningar. De med dessa kontrollanordningar förenade olägenheter skulle också växa, i samma mån ett större antal tjänstemän erhöles i uppdrag att sälja stämplrar. Anordningen skulle sålunda icke hafva den utvecklingsmöjlighet för tillgodoseende af allmänhetens bekvämlighet, som utmärker redan det nuvarande systemet med särskilda försäljningsmän, hvilkas antal kan i ganska stor utsträckning lämpas efter behovet. Dessutom kan erinras, att ifrågavarande tjänstemän ofta nog äro frånvarande på tjänsteresor.

Då kommitterade sålunda funnit, att frågan icke kan lösas på något af ofvan angifna sätt, har det återstått att taga under ompröfning, huruvida med anlitande af postverket en tillfredsställande lösning af föreliggande spörsmål kan vinnas.

Under behandling af denna fråga hafva flere olika möjligheter att i nämnda väg ordna stämpelförsäljningen varit på tal och blifvit föremål för pröfning. Kommitterade hafva trott, att det för ämnets allsidiga belysande kan vara lämpligt att här angifva äfven de i sådant hänseende uppgjorda utkast, vid hvilka kommitterade icke stannat.

Då kommitterade, såsom nämnts, ansett sig böra utgå ifrån att vederbörande ämbets- och tjänstemän bibehållas vid den försäljning af stämplat, som utöfvas i eller i samband med tjänsten, har det legat närmast till hands att tänka sig saken ordnad på sådant sätt, att statskontoret bibehölles vid sin uppgift att direkt tillhandahålla ifrågasvarande ämbets- och tjänstemän de stämplat, hvaraf de för beläggning af såväl utgående expeditioner som vissa till domstol ingifna handlingar äro i behof, samt att postverket skulle såsom stämpelförsäljare träda i stället för de nuvarande särskildt förordnade stämpelförsäljningsmännen och sålunda äga genom statskontoret rekvirera de förråd af stämplat, som härför erfordrades.

Postverket skulle enligt denna anordning ombesörja försäljningen till allmänheten af alla stämplat, i den mån försäljningen icke ägde rum genom vederbörande ämbets- och tjänstemän — sålunda försäljningen af i främsta rummet öfverlätelsestämplat och punschstämplat samt dessutom i ganska stor omfattning enkla beläggningsstämplat. Däremot skulle det såsom hittills åligga vederbörande ämbets- och tjänstemän att anskaffa och tillhandahålla de stämplat, som erfordras för stämpelbeläggning af utgående expeditioner, hvarjämte de ämbets- och tjänstemän, som hafva att å tjänstens vägnar mottaga enskilda handlingar, hvilka vid ingifvande till offentlig myndighet skola vara försedda med stämpel, skulle bibehållas vid hittills åtnjuten rätt att tillhandahålla allmänheten de för sådana handlingar erforderliga stämplat. Med afskaffandet af de nuvarande särskildt förordnade stämpelförsäljningsmännen visade det sig emellertid nödvändigt att skapa någon garanti för att de stämplat för allmänhetens behof, hvilkas försäljning fortfarande skulle förbehållas vissa ämbets- och tjänstemän, äfven blefve allmänheten i behörig omfattning tillhandahållna. I sådant syfte ansågo kommitterade, att skyldighet borde stadgas för ämbets- eller tjänstemän, som önskade utöfva stämpelförsäljning, hvarom här är fråga, att därom göra anmälan äfvensom att efter gjord anmälan ovillkorligen fullgöra sitt åtagande.

Förpliktelse att utan sådan anmälan å tjänstens vägnar ombesörja ifrågasvarande stämpelförsäljning ansågo kommitterade däremot icke böra stadgas. En sådan förpliktelse skulle nämligen i praktiken medföra, utom ett icke obetydligt arbete med försäljningen och redovisningen, tvång för vederbörande att antingen kontant inköpa eller ställa säkerhet för stämplat till ofta säkerligen höga belopp. Därtill kom, att det knappast skulle kunna ifrågasättas att fastställa ifrågasvarande tjänsteplikt, försåvidt man icke uppgåfve fordran på säkerhet

för den med försäljningen förenade uppbörden, och ett uppgifvande häraf skulle säkerligen kräfva allt för omfattande och kostsamma kontrollanordningar.

Då det sålunda kunde tänkas, att ämbets- eller tjänsteman icke begagnade sig af sin rätt att efter anmälan sälja stämplor i tjänsten, måste särskild anordning för sådant fall träffas. Med den ifrågasatta indragningen af de särskilda försäljningsmännen skulle allmänheten nämligen icke hafva den möjlighet att i angifna fall erhålla behöfliga stämplor, som för närvarande genom anlitan af sådana försäljningsmän står densamma till buds.

För att i sådant hänseende trygga behörig tillgång till stämplor kunde man tänka sig att för de, efter hvad kommitterade förmoda, ganska sällsynta fall, då ifrågavarande stämpelförsäljning icke komme att omhänderhafvas af vederbörande tjänst innehafvare, antingen, såsom ett undantag från regeln, uppdraga åt Kungl. Maj:ts befallningshafvande att utse särskild stämpelförsäljare eller ock ålägga postverket att tillhandahålla erforderliga stämplor.

Det förra alternativet har synts mindre tilltalande, redan därför att detsamma skulle bryta den princip, efter hvilken den ifrågasatta omläggningen skulle göras, den nämligen att, i och med postverkets öfvertagande af stämpelförsäljningen i de fall, då densamma icke ombesörjes af vederbörande ämbets- och tjänstemän, de särskildt förordnade stämpelförsäljningsmännen borde indragas.

En anordning enligt det senare alternativet hade kommitterade tänkt sig sålunda, att postverket blefve försäljare af samtliga slag af stämplor, hvarigenom ifrågavarande, i undantagsfall förekommande stämpelförsäljning skulle kunna af postverket vid lämpligt belägna postanstalter ombesörjas. För att postverket skulle sättas i tillfälle att träffa erforderliga anstalter för tillhandahållande af stämplor i nu afsedda fall, erfordrades ofvan omförmälda annälningsskyldighet såsom förutsättning för ämbets- eller tjänstemans befogenhet att tillhandahålla stämplor.

Enligt bägge nu angifna alternativ skulle statskontoret tillhandahålla såväl ämbets- och tjänstemän som postverket erforderliga förråd af stämplor.

Från den nu ifrågasatta anordningen är steget icke långt till en mera grundlig omläggning af stämpelförsäljningen. Om postverket skulle vara försäljare af alla slag af stämplor, fastän en stor del af stämpelförsäljningen, särskildt försäljningen af dubbla beläggnings-

stämplar, skulle komma att handhafvas af vissa ämbets- och tjänstemän, ligger det nämligen nära till hands att se till, huruvida icke jämväl distributionen af stämplat till dessa ämbets- och tjänstemän lämpligen borde öfverlätas åt postverket. Desamma skulle då äga att, efter anmälan i enahanda ordning som nyss angifvits, hos postverket rekquirera de vid deras tjänstutöfning ifrågakommande stämplat. Därigenom skulle all expedition af stämpelförsändelser från statskontoret kunna upphöra, och dess åligganden beträffande stämpelväsendet skulle inskränkas till ombesörjandet af stämplat tillverkning och af den i 32 § stämpelförordningen omförmälda särskilda stämpling af aktiebref, lottbref och obligationer, mottagande och bokföring af postverkets stämpelrekvisitioner och dessas befordrande till vederbörande tryckeri samt slutligen uppbärande från postverket af influtna stämpelmedel och granskning af postverkets redovisningar öfver stämpeluppbörden.

Bägge nu angifna möjligheter till frågans lösning äro ur synpunkten af allmänhetens intresse lika fördelaktiga; de komme nämligen att i fråga om stämplatarnas tillhandahållande åt allmänheten verka på enahanda sätt. Det är sålunda hufvudsakligen ur synpunkten af statsverkets intressen, som de olika förslagen böra jämföras med hvarandra.

Därvid är det närmast fråga om möjligheten att inskränka statsverkets utgifter för stämpelförsäljningen. För att komma i tillfälle att bilda sig en exakt uppfattning i denna fråga, hafva kommitterade, med den befogenhet att från vederbörande verk och myndigheter infordra erforderliga uppgifter och meddelanden som blifvit kommitterade lämnad, vändt sig dels till statskontoret och dels till generalpoststyrelsen för erhållande af nödiga upplysningar, därvid kommitterade till bägge ämbetsverken öfverlämnat en promemoria, innehållande utkast till de angifna förslagen. Dessa hafva därvid, med hänsyn till de ifrågasatta två olika sätten att anordna den för angifna undantagsfall afsedda försäljningen af vissa beläggningsstämplar, upptagits såsom *tre skilda förslag*.

I framställningen till statskontoret anhöllo kommitterade om yttrande öfver frågan, huruvida och i hvad mån stämpelförsäljningens anordnande i öfverensstämmelse med de olika förslagen kunde beräknas medföra minskadt behof af arbetskrafter inom statskontoret och hvilka besparingar däraf eller eljest af förslagens genomförande kunde föranledas.

Den skrifvelse, hvarmed statskontoret besvarat kommitterades sålunda framställda frågor och hvari nyss omförmälda, af kommitterade

uppgjorda tre utkast finnas återgifna, är i transumt såsom bil. VIII fogad vid detta betänkande.

I en i skrifvelsen intagen och åberopad, af stämpelkassören afgifven promemoria utgår denne vid uppskattningen af den minskning i arbetskrafter å stämpelkontoret, som kunde föranledas af genomförandet af något af de två först angifna förslagen, hvilka till sina verkningar i ifrågavarande afseende kunde i det närmaste jämnställas, dels från en beräkning af det antal stämpelrekvisitioner, som skulle komma att efter ettdera förslagets genomförande fortfarande ingå till statskontoret, dels ock från det antal stämpelredovisningar, hvilkas granskning fortfarande skulle åligga statskontoret. Af beräkningen i förra hänseendet framgår, att om siffrorna för de bägge tiderna oktober 1909—september 1910 och oktober 1910—september 1911 läggas till grund, postverket af hela antalet rekvisitioner, i medeltal för de båda perioderna 7,833 stycken, skulle få öfvertaga i medeltal omkring 2,136 stycken. Lättnaden i stämpelkontorets arbetsböda skulle dock icke blifva så stor som dessa siffror angåfve, ity att på stämpelkontoret skulle ankomma att expediera icke blott de enligt nyss angifna beräkning återstående rekvisitioner — i medeltal för de bägge perioderna 5,697 — utan äfven rekvisitioner från postverket. Stämpelredovisningarna kunde beräknas komma att nedgå från omkring 600 till 400 à 450 stycken årligen.

Med stöd af sålunda gjorda beräkningar uttalas i nämnda promemoria, att i fråga om den ordinarie personalen å stämpelkontoret, nämligen en kassör, två expeditriser, en amanuens och ett skrifbiträde, nu ifrågavarande bägge förslag icke skulle medgifva någon minskning, men att behovet af extra kassör eller extra skrifbiträde möjligen skulle i någon mån inskränkas. Kostnaden för sistnämnda extra arbetskrafter för år 1911 har, på sätt af bil. VII framgår, af statskontoret approximativt beräknats till 1,375 kronor 38 öre. Till den å sistnämnda post möjliga besparingen skulle enligt promemorian komma ytterligare 1,500 kronor, utgörande nu utgående arvode till riksbankens sedeltryckeri för distribution af punschstämplar till rekvirenter utom Stockholm.

Beträffande det tredje af de ofvan omförmälda förslagen, enligt hvilket all stämpeldistribution skulle gå genom postverket, uttalas i merberörda promemoria den uppfattningen, att detsamma skulle inskränka stämpelkontorets befattning med stämplarna till beställning, inräkning och expediering till postverket af stämplor samt granskning af generalpoststyrelsens redovisning äfvensom af afskrifningsansökningar,

hvilket ungefär kunde motsvara den arbetsbörda, som före 1909 ålegat stämpelkassören, därvid dock amanuensbiträde tidtals komme att vara af nöden.

I fråga härom har statskontoret velat tillägga, att under den tid, som kunde åtgå, innan postverkets tjänstemän hunnit sätta sig in i de nya bestyr, som skulle åligga dem, och någon erfarenhet vunnits om åtgången på olika orter af särskilda stämpelslag och valörer, generalpoststyrelsens rekvisitioner måste antagas för statskontoret medföra betydligt mera besvär än det, som varit förknippadt med stämpel-distributionen därifrån före år 1909.

Den i promemorian uttalade, nyss återgifna meningen beträffande omfattningen af stämpelkontorets bestyr med stämplarna enligt nu ifrågavarande förslag öfverensstämmer, såsom ock framgår af hvad ofvan härom yttrats, icke fullt med det närmare utförande af förslaget, som kommitterade efter uppgörandet af den till statskontoret öfverlämnade promemorian utarbetat. Afsikten vore nämligen, att stämplarna icke skulle gå genom statskontoret utan expedieras direkt från tryckerierna till postverket. Rekvisitionerna skulle af postverket ingifvas till statskontoret, där bokföras samt af statskontoret befordras till tryckerierna. Sedermera skulle statskontoret hafva att från postverket mottaga uppbörd äfvensom mottaga och granska redovisningar för de till postverket öfverlämnade stämplarna *). Härigenom skulle en icke oväsentlig minskning i stämpelkontorets arbetsbörda, utöfver hvad statskontoret från sin utgångspunkt kunnat antaga, säkerligen kunna påräknas.

Ifråga om nu förevarande förslag har statskontoret ansett ytterligare böra komma i betraktande, att den kontroll öfver stämpelväsendet, som före år 1909 tillkom revisorn och bokhållaren å inkomstbyrån, numera icke skulle kunna åter påläggas denne, hvadan en förstärkning af arbetskrafterna å denna byrå af nämnda anledning komme att påkallas.

De upplysningar, som sålunda meddelats af statskontoret, synas gifva vid handen, att enligt hvardera af de två första förslagen besparingarna i statskontoret skulle stanna vid synnerligen blygsamma belopp, mellan 2,000 och 3,000 kronor. Enligt det tredje förslaget åter torde för stämpelväsendets handhavande inom statskontoret icke

---

*) Det är förslaget i denna form, som af kommitterade afses med beteckningen: det tredje förslaget.

erfordras mera än en tjänsteman, hvarjämte för förstärkning af arbetskrafterna å inkomstbyrån i af statskontoret angifvet syfte torde krävas ett mindre anslag. Om lönen för den förre tjänstemannen bibehålles vid stämpelkassörens nuvarande aflöningsbelopp, högst 6,500 kronor, och det senare anslaget upptages till 2,000 kronor, skulle, under förutsättning att de nuvarande utgifterna kunna, med stöd af de i bil. VII intagna siffror, beräknas till omkring 15,000 kronor, en besparing af 6,500 kronor kunna påräknas.

Kommitterade öfvergå nu till en redogörelse för de upplysningar, som meddelats genom generalpoststyrelsens försorg. Efter framställning af kommitterade anmodade nämnda styrelse öfverkontrollören D. Boberg att vara kommitterade behjälplig vid verkställandet af utredning af frågan om de ökade utgifter för postverket, som kunde föranledas af hvar och ett af de ofvan angifna tre förslagen.

Till ledning för bedömandet af den omfattning, en genom postverket bedrifven, på angifvet sätt begränsad stämpelförsäljningsrörelse skulle komma att få, hade kommitterade från olika tillgängliga källor sammanfört en del sifferuppgifter, ägnade att belysa statsverkets inkomster af de viktigaste skatter, till hvilka användas beläggningsstämplar, som enligt de förevarande förslagen ifrågasatts att försälas genom postverkets försorg.

Dessa uppgifter voro följande:

I den af 1911 års Riksdag godkända riksstaten för år 1912 beräknades punschskatten till	kronor 1,500,000: —
Fondstämpelns bidrag till stämpeluppbörden beräknades vid dess införande år 1908 till	» 500,000: —
Växeltämpeln beräknades under år 1910 hafva tillfört statsverket omkring	» 1,800,000: —
Beträffande afkastningen af depositions-, aktie- och obligationsstämplarna hafva beräkningar för tioårsperioden 1899—1908 uppgjorts af 1909 års stämpelkommitté, ur hvilken den 29 december 1909 afgifna betänkande med bilagor inhämtas, att det lågt beräknade medeltalet för statsverkets inkomster af berörda stämpel utgjort under nämnda period, för:	

Transport kronor 3,800,000: —

	Transport	kronor	3,800,000: —
Depositionsstämpeln	»		176,000: —
Aktiestämpeln	»		1,320,000: —
Obligationsstämpeln	»		225,000: —
		kronor	5,521,000: —

Från sistnämnda summa bör emellertid dragas det belopp, hvartill inkomsten af den jämlikt 32 § stämpelförordningen af statskontoret ombesörjda stämplingen af aktiebref, lottbref och obligationer kan beräknas; denna post torde kunna utföras med medeltalet af de belopp, hvartill ifrågavarande inkomst uppgått under åren 1907—1910 (jfr bil. IV) eller .....

	kronor	340,892: 86
	Rest	kronor 5,170,107: 14

Sedan öfverkontrollören Boberg vid fullgörandet af ofvan berörda uppdrag utarbetat en promemoria i ämnet, har generalpoststyrelsen, med öfverlämnande af denna promemoria, hvilken återfinnes såsom bil. IX vid detta betänkande, i skrifvelse till kommitterade meddelat, att styrelsen för sin del anslöte sig till innehållet i densamma.

Enligt promemorian skulle kostnaderna för postverket blifva ungefär desamma, hvilket af de tre förslagen än komme till utförande. Kostnaderna beräknas approximativt till 10,000 kronor, fördelade på följande sätt:

aflöning åt en postexpeditör och en vaktmästare	kronor	4,500: —
utgifter för blanketter, omslagspapper, förvarings-		
permar m. m.	»	1,500: —
omkostnader för semestervikarier, tillfälliga förstär-		
ningar o. d., högst	»	4,000: —
	Summa	kronor 10,000: —

Sammanfattar man statskontorets och generalpoststyrelsens nu återgifna beräkningar, finner man, att desamma för alla tre förslagen utvisa en ökning af kostnaden för centralförvaltningen af stämpelväsendet. Postverkets till 10,000 kronor beräknade särskilda utgifter för stämpelförsäljningen skulle nämligen motsvaras af minskade utgifter i statskontoret, ofvan beräknade beträffande de två första förslagen till endast 2,000 à 3,000 kronor och i fråga om det tredje för-

slaget till 6,500 kronor. Kostnadsökningen skulle sålunda belöpa sig till i förra fallet 7,000 à 8,000 kronor och i senare fallet omkring 3,500 kronor.

Det ur kostnadssynpunkten väsentligaste är emellertid, att samtliga förslagen skulle medföra en nedsättning af statsverkets provisionskostnader, föranledd af indragningen af de särskildt utsedda stämpelförsäljningsmännen och därmed af de till dem utgående provisionerna. Såsom kommitterade ofvan uppvisat, hafva tillgängliga siffror icke medgifvit någon exakt beräkning af den stämpeluppbörd, som ombesörjts af, och de provisionsbelopp, som utgått till de särskilda försäljningsmännen. Dock kan med ganska hög grad af sannolikhet beräknas, huru stor del af stämpelförsäljningen för ett visst år hänfört sig till försäljning af stämplat i tjänsten och till försäljning, som endast skett på grund af särskildt förordnande att sälja stämplat till allmänheten. En beräkning i nämnda afseende, som återgifves i bil. III, angifver för år 1910 såsom ett approximativt belopp för stämpelförsäljning endast i tjänsten 10,800,000 kronor med en beräknad provision af 165,240 kronor, alltså ett icke oväsentligt lägre belopp än öfverkontrollören Boberg i sin förut åberopade promemoria kommit till. Då enligt förslaget provision för försäljning genom vederbörande ämbets- och tjänstemän skulle bibehållas men provisionen i öfrigt bortfalla, kan med stöd af 1910 års siffror den besparing i provisionskostnaderna, som sålunda skulle uppkomma, beräknas till omkring 75,000 kronor. Genom de särskilda försäljningsmännens indragning kan ju någon förskjutning ske i provisionskostnadernas förhållande till stämpeluppbörden. Men det saknas icke anledning antaga, att denna förskjutning kommer att innebära en sänkning af det medeltal, som betecknar provisionskostnadernas procentiska förhållande till stämpeluppbörden. Detta medeltal har, enligt hvad bil. II utvisar, med bortseende från den fixa provisionen för försäljning af öfverlåtelse- och punschstämplar, för år 1910 beräknats till 1.53 procent.

Jämföras ur kostnadssynpunkt de tre förevarande förslagen med hvarandra, blir, då omfattningen af postverkets stämpelförsäljning enligt samtliga förslagen, praktiskt sedt, säkerligen skulle blifva densamma, den enda skillnaden den, att det tredje förslaget så tillvida är fördelaktigare, som det medger en något betydligare indragning af arbetskrafter inom statskontoret. Skillnaden i besparingar på denna punkt skulle emellertid, om man utgår från de nyss härutinnan anförda siffrorna, stanna vid ett approximativt belopp af 3,500 à 4,500 kronor,

hvilken skillnad svårligen kan i och för sig tillmätas afgörande betydelse. Det tredje förslaget torde emellertid äfven ur andra synpunkter vara att föredraga. Till en början synes det vara med hänsyn till enkelhet och enhetlighet i förvaltningen mera tilltalande att låta en och samma myndighet handhafva allt, som hör till distribution och försäljning af stämplor, än att fördela uppgifterna på två ämbetsverk. Detta skäl vinner i styrka, om man aktgifver på å ena sidan, att den stämpeldistribution, som enligt de bägge första förslagen skulle åligga statskontoret, icke kan sägas äga någon närmare samhörighet med statskontorets öfriga och hufvudsakliga uppgifter, och å andra sidan att statskontoret icke kan anses mera kvalificerad för utförande af ett sådant arbete än postverket, med hvars olika uppgifter detsamma torde finnas vara ganska nära besläktadt. Kommitterade tveka sålunda icke att ifråga om ordnandet af försäljningsväsendet förorda den såsom det tredje förslaget betecknade anordningen, enligt hvilken all distribution af stämplor skulle gå genom postverket.

Den nyss uttalade meningen, att stämpeldistributionen är något, som icke med nödvändighet hör tillsammans med statskontorets väsentliga uppgifter, torde i själfva verket kunna utsträckas att gälla befattningen med stämpelväsendet i det hela. Om så är förhållandet och under förutsättning att åt postverket finnes böra öfverlåtas en så vidsträckt befattning med stämpelväsendet, som nu angifvits, torde kunna ifrågasättas, huruvida icke allt hvad som rör stämpelväsendet borde införlifvas med postverkets förvaltningsområde eller, med andra ord, huruvida icke såväl den kontroll öfver distributionen, hvilken jämväl enligt det tredje förslaget skulle tillkomma statskontoret, som äfven uppgiften att föranstalta om stämplornas tillverkning kunde öfverlåtas på postverket.

Beträffande först frågan om distributionen beror gifvetvis dess besvarande på, huruvida det ur synpunkten af effektiv kontroll öfver stämpeluppbörden och öfverhufvudtaget ordning och reda i förvaltningen må anses nödvändigt, att statskontoret medverkar vid ifrågavarande kontroll. Enligt kommitterades uppfattning kunna näppeligen tillräckliga skäl anföras för en sådan mening. Den kontroll, som enligt nu gällande ordning utöfvas öfver generalpoststyrelsens redovisningar för annan detsamma anförtrodd uppbörd, torde med fog kunna anses tillräcklig äfven i fråga om stämpeluppbörden.

Vidkommande därefter frågan om befattningen med stämpeltillverkningen är först att nämna, att generalpoststyrelsen på förfrågan

af kommitterade meddelat, att från styrelsens sida intet finnes att invända mot postverkets öfvertagande af bestyret härmed. Vidare må hänvisas till den framställning rörande statskontorets nuvarande åligganden i sådant hänseende, som ofvan vid redogörelsen för stämpelväsandets nuvarande anordning i Sverige lämnats. Enligt nämnda framställning omfattar statskontorets befattning med stämpeltillverkningen i hufvudsak följande uppgifter: att i mån af behof beställa stämplor af olika slag; att tillhandahålla riksbankens sedeltryckeri plåtar för stämpeltrycket; att mottaga, granska och betala *ej mindre* riksbankens stämpelpappersvårdares kvartalsvis afgifna räkningar å papper, som användts till levererade stämplor, *än äfven* föreståndarens för riksbankens sedeltryckeri vanligen två gånger om året afgifna räkningar på tryckningskostnader, att betala af nämnda tryckeriföreståndare attesterade räkningar å papper, levererad från finpappersbruken, att i mån af åtgång från riksbankens sedeltryckeri rekvirera stämplor i slutna paket, att förvara dessa samt att i mån af behof öppna dem för stämpelarnas distribuerande.

Är det medgifvet, att goda skäl tala för att åt postverket öfverlåta allt hvad som rör distributionen af stämplor, torde svårigen något skäl kunna uppletas, hvarför statskontoret borde fortfarande bibehålla de åligganden i fråga om anskaffandet af stämplor, som nu tillhöra ämbetsverkets arbetsområde.

Det återstår nu att se, huru kostnaderna för stämpelförsäljning och distribution skulle ställa sig, om, såsom slutligen föreslagits, all den befattning med stämpelväsendet, som nu tillkommer statskontoret, öfverflyttades till generalpoststyrelsen. Med ledning af de för år 1910 kända siffrorna kan i sådant afseende beräknas, att följande kostnader, därest omläggningen varit genomförd, det året icke behöft utgå, nämligen för

provisioner till belopp af omkring	kronor	75,000: —
distribution af stämplor genom statskontoret	»	2,711: 84
» » punschstämplor genom riksbankens sedeltryckeri (kunna möjligen fort- farande behöfva utgå)	»	1,500: —
postafgifter för stämpelförsändelser	»	8,229: 07
statskontorets stämpelkontor	»	17,968: 45

Summa kronor 105,409: 36.

Af ofvanstående belopp utgöra kostnaderna för postafgifter icke någon verklig utgift för statsverket, enär motsvarande belopp i post-

verkets redovisningar torde upptagas såsom inkomst. Kostnaden för distribution af punschstämplar genom riksbankens sedeltryckeri torde möjligen äfven efter postverkets öfvertagande af stämpelväsendet visa sig erforderlig. Af kostnaderna för statskontorets stämpelkontor torde, därest detsamma icke helt och hållet öfverflyttas till generalpoststyrelsen, icke för närvarande kunna besparas det belopp, som motsvarar stämpelkassörens lön, nu utgående med 4,500 kronor. Visserligen blir det en följd af förslaget genomförande, att stämpelkassörens tjänst indrages. Hvarigenom tvenne till tjänstens innehafvare utgående arfvoden å 500 kronor hvardera omedelbart komma att besparas. Innehafvaren i egenskap af tjänsteman i första lönegraden tillkommande lön och tjänstgöringspenningar måste däremot fortfarande utbetalas, hvarföre indragningen icke medför besparing af häremot svarande belopp, förrän någon tjänst inom första lönegraden i statskontoret blir ledig. Emellertid torde, intilldess detta inträffar, ifrågavarande tjänsteman kunna tagas i anspråk för annat arbete inom ämbetsverket. Med frånräknande emellertid från här ofvan uppgifna summa af samtliga sist omnämnda belopp, tillhopa 14,229 kronor 7 öre, skulle å besparingsidan kvarstå 91,180 kronor 29 öre.

Till minskning af sistnämnda besparade belopp skulle enligt generalpoststyrelsens beräkningar endast komma omkring 10,000 kronor, som ansetts tillräckliga för bestridande af postverkets utgifter vid öfvertagande af försäljningen och distributionen af stämplor. Äfven om man bortser från att denna kostnadsberäkning grundar sig på uppgifter angående omläggningens omfattning, som icke öfverensstämmer med hvad kommitterade nu föreslagit, kan dock sättas i fråga, huruvida densamma kan anses vara fullt exakt. Åtskilliga omständigheter gifva kommitterade anledning antaga, att vid bedömandet af de med stämpelförsäljningen förenade administrationskostnaderna generalpoststyrelsen i någon mån underskattat omfattningen af det arbete, som bestyret med stämpelväsendet för med sig. Då härtill kommer, att, såsom nyss påpekats, den befattning, postverket enligt förslaget komme att taga med stämpelväsendet, är betydligt mera omfattande än vid upprättandet af generalpoststyrelsens beräkningar varit ifrågasatt, våga kommitterade såsom sin mening uttala, att postverkets kostnader skulle blifva i afsevärd mån högre än beräkningen visar. Helt visst torde kunna antagas, att kostnaderna för ett stämpelkontor i generalpoststyrelsen icke komme att uppgå till lägre belopp än som nu utgår för stämpelkontoret i statskontoret, hvarjämte torde få antagas, att åtskilliga kostnader därutöver böra tagas i beräkning, såsom utgifterna för anskaffande af förvarings-

rum för stämplarna. Då det gifves 128 olika valörer af stämplor, däraf 12 valörer helarkstämplor, synes det uppenbart, att här förestår en utgift, som icke är alltför obetydlig.

Om sålunda kommitterade hålla för sannolikt, att de i generalpoststyrelsen beräknade utgiftssiffrorna komma att visa sig otillräckliga, vilja kommitterade icke därmed hafva sagt, att omläggningen icke äfven i ekonomiskt afseende skall visa sig vara fördelaktig för statsverket. Äfven om nämnda utgiftssiffror höjas från 10,000 till 30,000 kronor, kvarstår enligt här ofvan gjorda beräkningar en besparing af öfver 60,000 kronor, hvilken summa ju är tillräckligt betydande för att i och för sig väl motivera en omläggning, som därjämte af andra, förut anförda skäl finnes önskvärd.

Den föregående framställningen gifver nämligen vid handen, att genom den föreslagna omläggningen stämpelväsendet skulle blifva på ett med dess karaktär bättre öfverensstämmande sätt inordnad i förvaltningen, äfvensom att tillgången äfven till de stämplor, som utan medverkan af myndighet skola åsättas vissa handlingar, blefve på det mest praktiska sätt ordnad. Därjämte kan med fog framhållas, att staten för sin del har intresse af att stämplor, äfven för de fall då desamma skola åsättas utan offentlig myndighets medverkan, äro så bekvämt åtkomliga som möjligt. Det är nämligen känt, att kontrollen å behörigt fullgörande af sådan stämpelskyldighet är förenad med afsevärda svårigheter, och säkerligen måste staten härvid alltid i icke ringa mån vara hänvisad till att lita på den stämpelskatteskyldiges goda vilja att fullgöra sin förpliktelse. Härvid behöfver blott erinras om stämpelbeläggning af s. k. fondpapper och skogsafverkningskontrakt. Staten erhåller säkerligen en ökad garanti, att vederbörande icke undandraga sig fullgörandet af sin stämpelskyldighet, om skyldigheten kan med lätthet fullgöras.

Af ofvan å sidorna 33—35 refererade anförande till statsrådsprotokollet den 23 december 1909 framgår, att dåvarande chefen för finansdepartementet icke ansåg sig kunna vänta, att man vid en omläggning af stämpelförsäljningsväsendet skulle kunna vinna någon mera betydande nedsättning i statsverkets kostnader för detsamma. Han yttrade nämligen efter att hafva berört kostnadsfrågan: »Kunde man sålunda, utan ökade eller kanske med minskade kostnader, göra försäljningen mindre centraliserad än det nuvarande systemet med särskildt antagna försäljningsmän medgifver vore detta helt säkert ej blott från statsverkets sida utan äfven för den stämpelköpande allmänheten mycket välkommet.» Med detta yttrande har ju äfvenledes stämpel-

försäljningsväsendets decentralisering angifvits såsom omläggnings främsta syfte.

Om man icke begränsar synpunkten till nuvarande förhållanden utan ser äfven på framtiden, torde man af ett genomförande af kommitterades förslag kunna äfven ur kostnadssynpunkt vänta mera väsentliga fördelar. I den mån en sådan utveckling af stämpelväsendet genom stämpelbeskattning af nya föremål, som kommitterade förut angifvit såsom sannolik, kommer att äga rum, torde statsverkets ekonomiska fördel af den ifrågasatta omläggningsen blifva ganska afsevärd. En genom postverket bedrifven stämpelförsäljning har nämligen den obestriddliga fördelen framför en försäljning genom provisionsberättigade försäljare, att densamma icke kan väntas komma att medföra ökade kostnader i samma proportion som försäljningen tilltager i omfattning. Därför kommer den ekonomiska vinsten af postverkets öfvertagande af befattningen med stämpelväsendet att blifva större ju mera stämpelväsendet utvecklas.

Hvad vidare angår fördelen för allmänheten att erhålla lättare tillgång till vissa stämplor bör densamma icke underskattas. Den som staten ålägger att i föreskrifven form utgöra skatt kan anses hafva anspråk på att fullgörandet af förpliktelsen icke onödigtvis försvåras.

Äfven fördelarna för allmänheten af en omläggning i föreslagen riktning torde emellertid hafva sin största betydelse för framtiden. Med införande af nya stämpelskatter komma säkerligen olägenheterna med nuvarande anordningar att blifva alltmera kännbara, liksom ock omläggningsen kommer att uppvisa allt större fördelar. Härjämte kan framhållas, att en blifvande löneroglering för häradshöfdingarna möjligen kan medföra, att stämpelförsäljning vid tingen icke vidare kommer att af dem ombesörjas. I sådant fall kan det för allmänheten svårigen tänkas någon lämpligare anordning än att vid postanstalterna kunna få köpa äfven de stämplor, som nu i regel tillhandahållas vid tingen.

Den närmare innebörden af den af kommitterade sålunda förordade omläggningsen af stämpelväsendet framgår af de förslag till ändringar i hithörande författningar, hvilka med detta betänkande öfverlämnas. I den mån särskilda skäl ansetts böra anföras för sålunda föreslagna bestämmelser, finnas desamma angifna i den speciella motivering.

I detta sammanhang återstår endast att göra följande anmärkningar. Beträffande ordnandet af centralförvaltningen af stämpelväsendet enligt kommitterades förslag hafva kommitterade ytterligare endast

velat framhålla lämpligheten däraf, att tjänstepersonalen å statskontorets stämpelkontor öfverflyttas, i den mån den därtill kan finnas villig, till generalpoststyrelsen för att där fylla samma eller motsvarande uppgifter som förut inom statskontoret. En sådan anordning synes vara icke blott påkallad af billighet gent emot ifrågavarande personer utan äfven till fördel för generalpoststyrelsen, som därigenom kan tillgodogöra sig den inom statskontorets stämpelkontor samlade erfarenheten på området.

Vidare är att påpeka, hurusom genomförandet af kommitterades förslag gifvetvis bör föranleda, att det å ordinarie stat under riksstatens sjunde hufvudtitel uppförda förslagsanslaget till stämpelomkostnader indrages.

Slutligen hafva kommitterade att yttra ett par ord om en punkt i den af generalpoststyrelsen öfverlämnade, förut omförmälda promemorian (bil. IX.) I densamma föreslås, att postverket måtte få åtnjuta en provision af $1\frac{1}{2}$ procent å den af postverket ombesörjda stämpeluppbörden. Detta förslag är framställt under förutsättning af en omläggning af endast distributionen och försäljningen af stämplarna i öfverensstämmelse med de anordningar, som ofvan betecknats såsom det tredje förslaget. Afsikten med den föreslagna bestämmelsen synes vara den, att postverket skulle, sedan samtliga kostnader för stämpelarnas tillhandahållande blifvit betäckta, kunna uppvisa en af dess befattning med stämpelväsendet föranledd ökad nettovinst. Det ligger i sakens natur, att en sådan vinst oafkortad skulle komma statsverket tillgodo.

Under förutsättning att det af kommitterade framburna förslaget till en omläggning af stämpelväsendet i dess helhet komme till utförande, skulle måhända $1\frac{1}{2}$ procent af stämpeluppbörden under nuvarande förhållanden icke räcka till för utgifternas täckande. Oafsedt denna omständighet hafva kommitterade funnit, att generalpoststyrelsens ifrågavarande förslag rör en statsverkets bokföringsfråga, om hvilken i hvarje fall en bestämmelse icke har sin plats i de författningar, som reglera stämpelväsendet. Och kommitterade hafva vid sådant förhållande ansett sig icke hafva anledning att ingå i närmare profning af det framställda förslaget.

Slutligen hafva kommitterade velat fästa uppmärksamheten därpå, att, om det nu framlagda förslaget kommer till genomförande, det måhända kan befinnas lämpligt att låta generalpoststyrelsen öfvertaga

jämväl den befattning med kortstämplingen, som nu tillkommer statskontoret.

En redogörelse för hufvuddragen af stämpelförsäljningsväsendet i en del främmande länder har affattats af kommitténs biträdande sekreterare, filosofie doktorn A. Nordlindh och finnes såsom bil. X fogad vid detta betänkande.

Speciell motivering.

**Förslaget till ändring i vissa delar af det af kommitterade den
15 december 1910 afgifna förslag till**

Förordning angående stämpelafgiften.

IV Art.

Om stämplarna och deras tillhandahållande.

22—25 §§.

Paragraferna 22—25 innehålla inga nya eller ändrade bestämmelser. Olikheten med de förut föreslagna paragraferna med samma nummerbeteckning är hufvudsakligen den, att bestämmelserna i 22 och 23 §§ i det förra förslaget nu sammanförts under 22 § samt att de två följande paragrafernas nummer därigenom ändrats. Härmed har vunnits, att de under 26 § föreslagna nya bestämmelserna kunnat införas med bibehållande af samma paragrafnummer, som i förra förslaget upptagits under IV Art.

26 §.

Denna paragraf motsvarar 28 § i det förra förslaget och innehåller till en början det grundläggande stadgandet om postverkets skyldighet att tillhandahålla stämplor. I öfverensstämmelse med ett uttalande i den af generalpoststyrelsen öfverlämnade promemorian hafva kommitterade ansett böra stadgas, att stämplor skola försäljas å samt-

liga postkontor men endast å de poststationer, »där sådant kan finnas erforderligt». Säkerligen kommer generalpoststyrelsen att låta sig angeläget vara att tillhandahålla stämplars jämväl å poststationerna i den utsträckning, som för allmänhetens betjänande visar sig erforderlig.

För att i denna paragraf få omnämnda samtliga de olika föreslagna sätten för stämplars tillhandahållande har i tredje punkten en hänvisning gifvits till de paragrafer, som röra försäljningen genom ämbets- och tjänstemän.

27 §.

Till bestämmelserna i 26 § ansluta sig de i 27 § intagna stadgandena, som röra ett för visst fall medgifvet särskildt sätt för stämpelskyldighets fullgörande. Paragrafen har samma lydelse, som motsvarande paragraf (32) i nu gällande stämpelförordning, men skiljer sig från den af kommitterade i 27 § af det förra förslaget gifna affattningen af motsvarande bestämmelse, hvilken affattning påkallades af den då föreslagna nyheten, att statskontoret skulle åläggas att fastställa det belopp, med hvilket stämpel i hvarje särskildt fall borde utgöras. Något sådant åläggande kan tydligen för generalpoststyrelsens vidkommande icke ifrågakomma. Upplysningsförfarandet i statskontoret står äfven för sådana fall som här afses numera till buds.

28 §.

Nuvarande stämpelförordning liksom kommitterades härutinnan oförändrade förra förslag innehåller icke något uttryckligt bemyndigande för häradshöfdingar och vederbörande expeditionshafvande vid hofrätter och rådstufvurätter att försälja de vid deras tjänstutöfning erforderliga stämplars, utan endast ett stadgande, att ämbets- eller tjänstemän, som i behörig ordning ställt säkerhet, äger hos statskontoret erhålla vid tjänstutöfningen erforderliga stämplars inom säkerhetens belopp (resp. 35 § och 30 §). Detta stadgande gäller nämligen icke blott de ämbets- och tjänstemän, som å tjänstens vägnar skola tillse att utgående expeditioner äro behörigen stämpelbelagda, utan äfven nu ifrågavarande domare m. fl. Förevarande 28 § stadgar däremot i nu föreslagen lydelse ej allenast befogenhet för dessa att utöfva stämpelförsäljning i samband med tjänsten utan äfven, i öfverensstämmelse med hvad kommitterade på tal härom i den allmänna motiveringen anfört, förpliktelse att under förutsättning af gjord anmälan handhafva sådan försäljning.

Fastställandet af förpliktelse härutinnan — hvilket i allmänhetens intresse ansetts nödvändigt för vinnande af garanti, att tillhandahållande af stämplat sker i afsedd omfattning, där anmälan enligt denna paragraf ägt rum — medför tydligen, att ansvar för tjänstefel inträder, om förpliktelsen icke uppfylles. I ofvannämnda promemoria ifrågasatt stadgande, att sådant tjänstefel skulle medföra indragning af försäljningsrätten, har vid sådant förhållande icke ansetts erforderligt.

Ämbets- eller tjänsteman, som icke gjort sådan anmälan, som här afses, får icke utöfva stämpelförsäljning i andra fall än nedan omförmäles.

Den i andra punkten intagna bestämmelsen har tillkommit af praktiska skäl. Å ena sidan har det syntts vara onödigt och understundom, på grund af för knapp tid mellan förordnande och närmaste ting, kunna vålla svårigheter att göra tillförordnad domares försäljningsrätt beroende af särskild anmälan i de fall, då den ordinarie gjort anmälan för sin del, å andra sidan har icke ansetts böra ifrågakomma att stadga skyldighet för den tillförordnade att utöfva en af den ordinarie åtagen förpliktelse. Bestämmelsen lämnar emellertid öppet för vederbörande att såsom hittills genom öfverenskommelse ordna saken sinsemellan. Ett i nyssberörda promemoria framkastadt förslag, enligt hvilket, därest domare eller expeditionshafvande icke anmält sig såsom stämpelförsäljare, ej heller vikarie för honom skulle kunna erhålla befogenhet såsom sådan, har ansetts vara mindre lämpligt. I fråga om korta förordnanden skulle väl ett sådant stadgande sannolikt icke vålla någon olägenhet, men som bekant förekomma icke sällan förordnanden, som vara längre tid, kanske flere år, och för sådana fall vore det obilligt att låta den omständigheten, att den ordinarie icke velat åtaga sig stämpelförsäljning, utestänga ej mindre den tillförordnade från den med försäljningen förenade inkomsten än äfven allmänheten från möjligheten att genom domarens försorg erhålla stämplat vid tingen.

Det i 26 § gifna allmänna stadgandet om generalpoststyrelsens skyldighet att tillhandahålla stämplat utvecklas i tredje punkten af förevarande 28 § genom en bestämmelse speciellt för det fall, att stämpelförsäljning vid ting icke ombesörjes af vederbörande domare.

29 §.

Rättigheten för vederbörande ämbets- och tjänstemän att mot säkerhet erhålla stämplat i räkning, har gifvetvis ansetts böra bibe-

hållas, men under det att nu gällande, i förra förslaget orubbade bestämmelser stadga, att säkerheten skall ställas i Stockholm hos statskontoret och i länen hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande samt af samma myndigheter pröfvas, hafva kommitterade nu funnit onödigt, att någon annan myndighet än postverket, som skall utlämna stämplarna, tager befattning med erbjuden eller ställd säkerhet. Därest utöfver de vederhäftighetsintyg, den erbjudna säkerheten kan innehålla, ytterligare upplysningar pröfvas vara erforderliga, står det ju alltid generalpoststyrelsen fritt att hos Kungl. Maj:ts vederbörande befallningshafvande inhämta sådana.

29 § innehåller därjämte en definition å den i förslaget använda beteckningen *stämpelförsäljare*. Fastän de ämbets- och tjänstemän, som å tjänstens vägnar stämpelbelägga utgående expeditioner, icke kunna i denna egenskap sägas i egentlig mening vara *försäljare* af stämplars, hafva kommitterade — i anslutning i viss mån till språkbruket i nuvarande stämpelförordning *) — efter någon tvekan beslutit föreslå uttrycket *stämpelförsäljare* såsom gemensam benämning å samtliga personer, som, bortsedt från de i postverkets tjänst stående, hafva att omhänderhafva stämplars för allmänhetens betjänande. Benämningen *stämpeluppbördsman* har äfven varit på tal men befunnits väl tung och obekvämt.

30 §.

Denna paragraf, som motsvarar 32 § i förra förslaget (37 § i förordningen), innehåller ingen annan nyhet än den af den föreslagna omläggningen af stämpelväsendet påkallade, att utbyte af förstörd stämpel skall äga rum å postanstalt, där stämpelförsäljning äger rum.

31 §.

På sätt i den allmänna motiveringen omförmälts, har från generalpoststyrelsens sida såsom ett önskemål uttalats, att generalpoststyrelsen måtte för bestridande af utgifterna med stämpelförsäljningen erhålla 1½ procent af årliga försäljningsbeloppet. En sådan bestämmelse funno kommitterade emellertid i hvarje fall icke böra få plats i stämpelförordningen, i hvilken däremot syntes böra införas ett stadgande, som

---

*) I förordningens 50 § (45 § i förra förslaget) talas om *försälda* stämplars, då fråga är om, bland annat, af ämbets- och tjänstemän för utgående expeditioner använda stämplars.

fastställer, huru de af stämpelväsendets handhafvande direkt föranledda utgifter skola af styrelsen täckas. Stadgande härom lämnas i förevarande paragraf.

32 §.

Ordnandet af försäljningen å postanstalterna har ansetts icke böra ske genom bestämmelser i stämpelförordningen utan kunna med större fördel öfverlämnas åt generalpoststyrelsen, hvarigenom stadgandena i ämnet kunna med lätthet tid efter annan lämpas efter ändrade förhållanden.

V Art.

Om tillsyn å stämpelafgiftens utgörande.

33 §.

Här har införts en bestämmelse om, hvart ämbets- och tjänstemän, som äro ansvariga för utgående expeditioners stämpelbeläggning, skola vända sig för att erhålla härför erforderliga stämplars.

34 §.

Utom en del, af andra ändringar i författningen betingade redaktionella olikheter, har i denna paragraf införts bestämmelsen om skyldighet för ämbets- eller tjänsteman, som uppburit betalning för dubbel beläggningsstämpel utan att handlingen samtidigt därmed stämpelbelagts, att utfärda kvitto å beloppet. Detta stadgande förekommer i nu gällande förordning liksom i förra förslaget — tillika med stadgandet om redovisningssättet i detta fall — under IV Art., om stämplarna och deras tillhandahållande, i resp. 35 § och 30 §, men har syntts kommitterade närmare höra samman med de bestämmelser, som gälla tillsyn å stämpelafgiftens utgörande. Bestämmelsen om redovisningssättet har hänförs till IV Art., om uppbörd och redovisning, där den erhållit plats i 39 §.

VI Art.

Om uppbörd och redovisning.

39 §.

Från generalpoststyrelsens sida har föreslagits, att stämpelförsäljare skulle åläggas att månadsvis till vederbörande postanstalt inleverera influtna stämpelmedel. Kommitterade hafva emellertid icke funnit tillräckliga skäl föreligga att i angifven riktning ändra nu gällande bestämmelser, enligt hvilka inleverering af stämpelmedel i regel skall ske kvartalsvis, särskildt som vid tider, då tingsarbetet är mest kräfvande, det torde kunna blifva för häradshöfdingarna ganska betungande att nödgas hvarje månad insända stämpelmedel. I öfrigt må påpekas, att leveranserna, enligt hvad från statskontoret blifvit upplyst, faktiskt ske betydligt oftare än kvartalsvis, ity att vederbörande försäljare ej sällan hafva ställt så liten säkerhet i förhållande till stämpelåtgången, att tätare leveranser därigenom framtvingas. Samma förhållande kommer gifvetvis att äga rum äfven med leveranser till postverket.

Vidkommande tredje stycket hänvisas till hvad härom yttrats vid behandlingen af 34 §.

40 §.

Denna paragraf i dess föreslagna lydelse motsvarar 45 § i gällande stämpelförordning och 40 § i förra förslaget.

41 §.

Bestämmelserna rörande bokföring och redovisningsräkningar (jfr 46 och 50 §§ i gällande förordning samt 41 och 45 §§ i förra förslaget) böra tydligen gälla endast de försäljare, som mottagit stämplrar i räkning, äfvensom dem, hvilka visserligen köpt kontant men önska komma i åtnjutande af provision.

Någon bestämmelse om rätt för stämpelförsäljare att återleverera osålda stämplrar förekommer icke i nu gällande författning eller i förra förslaget; den här införda bestämmelsen står i öfverensstämmelse med af statskontoret tillämpad praxis.

42 §.

I denna paragraf finnas med redaktionella ändringar sammanförda åtskilliga bestämmelser från förra förslaget 44 och 45 §§, motsvarande i gällande förordning 49 och 50 §§.

43 §.

I öfverensstämmelse med hvad som stadgats i 32 § har åt generalpoststyrelsen ansetts böra öfverlätas att utfärda bestämmelser jämväl angående erforderlig tillsyn å postanstalternas stämpelförsäljning äfvensom rörande postanstalternas uppbörd och redovisningar till styrelsen.

44 §.

Denna paragraf motsvarar 42 § i förra förslaget och 47 § i förordningen. Den innehåller ingen annan ändring än hvad som påkallas af att generalpoststyrelsen träder i stället för statskontoret.

45 §.

Inom åtta dagar efter hvarje kvartals slut skall, enligt den ofvan föreslagna 39 §, stämpelförsäljare till vederbörande postanstalt inleverera uppburna stämpelmedel. Inbetalningarna från postanstalternas af stämpelmedel äger styrelsen jämlikt den föreslagna 43 § själf reglera. Detta bör utan svårighet kunna ske på sådant sätt, att styrelsen blir i tillfälle att, på sätt här föreslagits, inom trettio dagar efter utgången af hvarje kvartal till statskontoret leverera de för kvartalet influtna stämpelmedlen.

I andra punkten ålägges generalpoststyrelsen redovisningsskyldighet gent emot kammarrätten, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad för närvarande finnes stadgadt rörande statskontorets motsvarande redovisningsskyldighet (48 § i förordningen och 43 § i förra förslaget). Endast den olikheten föreligger, att förpliktelse för generalpoststyrelsen att till kammarrätten öfverlämna jämväl bestyrkta förteckningar öfver inom postverket förefintliga förråd af stämpelar ansetts böra stadgas.

VII Art.

Om ansvar för öfverträdelse af denna författning.

49 §

Här införda bestämmelser hafva med vissa redaktionella ändringar öfverförts från Art. VI, om uppbörd och redovisning, där de i gällande stämpelförordning (50 §) äfvensom i det därutinnan oförändrade förra förslaget (45 §) fått sin plats, till artikel VII, där de tydligen närmast höra hemma.

50 och 51 §§

motsvara 49, 50 och 51 §§ i förra förslaget.

De vid betänkandet fogade förslagen till ändringar i *dels* förordningen angående en särskild stämpelafgift vid köp och byte af fondpapper *dels ock* förordningen angående en särskild stämpelafgift för försäljning af punsch, arrak och rom synas gifva anledning endast till följande anmärkningar.

De i de föreslagna 19 respektive 7 §§ förekommande hänvisningarna till 43—45 §§ i förordningen angående stämpelafgiften afse nämnda paragrafer, sådana de affattats i kommitterades samtidigt härmed afgifna förslag till ändringar i sistberörda förordning.

Den i 18 § i det förstnämnda förslaget intagna bestämmelsen om skyldighet för generalpoststyrelsen att icke blott å samtliga postkontor utan äfven å annat ställe, där sådant kan finnas erforderligt, tillhandahålla i författningen afsedda stämplor har föreslagits med tanke därpå, att försäljningen af öfverlåtelsestämplor för närvarande i allmänhet är anförtrodd åt sådana personer, som i sin verksamhet ofta hafva användning för sådana stämplor. I Stockholm t. ex. försäljas öfverlåtelsestämplor hufvudsakligen af två stadsmäklare och en sekreterare vid börsen. Kommitterade hafva antagit, att motsvarande anordningar äfven för framtiden må kunna finnas påkallade.

BILAGOR.

Försäljning af stämplat.

Åren 1906—1908.

År	Antal försäljare	Skrifstämplar			Beläggningsstämplar				Öfverlåtelse- stämplar		Summa upphörd		Provision	
					Enkla		Dubbla							
1906	a)	315	604,074	05	1,129,792	20	6,860,075	70	—	—	8,593,941	95	213,017	20
	b)	96	37,973	79	921,993	10	372,353	65	—	—	1,332,320	54	37,564	52
	c)	411	642,047	84	2,051,785	30	7,232,429	35	—	—	9,926,262	49	250,581	72
1907	a)	330	605,913	15	1,916,790	15	7,093,124	85	—	—	9,615,828	15	241,220	01
	b)	92	47,004	10	1,509,504	25	307,313	80	—	—	1,863,822	15	47,682	80
	c)	422	652,917	25	3,426,294	40	7,400,438	65	—	—	11,479,650	30	288,902	81
1908	a)	316	638,860	—	2,594,907	35	7,574,757	05	—	—	10,808,524	60	271,001	72
	b)	104	39,544	50	1,677,050	05	337,182	30	—	—	2,053,776	85	52,111	65
	c)	420	678,404	50	4,271,957	60	7,911,939	35	—	—	12 862,301	45	323,113	37

a) Tjänstemän. b) Öfriga stämpelförsäljare. c) Totalbelopp.

Åren 1909 och 1910.

År	Antal försäljare	Skrifstämplor		Beläggningsstämplor				Öfverlåtelsestämplor		Summa uppbörd		Provision	
				Enkla	Dubbla								
1909													
a)	—	—	—	297,198	30	—	—	—	—	297,198	30	3,971	97
b)	—	16,321	50	395,536	10	2,337,290	60	—	—	2,749,148	20	13,098	45
c)	—	2,372	—	316,964	40	43,806	55	319,388	70	682,531	65	5,557	02
d)	—	522,023	35	120,386	25	3,073,409	65	—	—	3,715,819	25	80,127	44
e)	—	107,925	40	362,992	85	1,620,565	70	—	—	2,091,483	95	43,818	75
f)	—	18,712	—	1,640,013	65	34,644	15	99,124	—	1,792,493	80	33,046	43
g)	—	667,354	25	3,133,091	55	7,109,716	65	418,512	70	11,328,675	15	179,620	06
				Provision för beläggning med stämpel (i hofrätterna) tillkommer								5,066	12
1910													
a)	—	—	—	460,164	20	—	—	—	—	460,164	20	5,760	13
b)	—	14,797	50	458,558	10	2,553,078	20	—	—	3,026,433	80	14,204	56
c)	—	2,045	75	370,995	30	1,021	45	459,818	10	833,880	60	6,972	23
d)	—	547,764	15	161,414	25	3,528,273	60	—	—	4,237,452	—	86,540	57
e)	—	113,598	35	977,958	05	2,305,492	70	—	—	3,397,049	10	62,584	47
f)	—	15,827	25	2,738,734	05	34,239	85	121,026	95	2,909,828	10	48,203	53
g)	—	694,033	—	5,167,823	95	8,422,105	80	580,845	05	14,864,807	80	224,265	79
				Provision för beläggning med stämpel tillkommer med								63	21

a) Ämbets- och tjänstemän i hofrätter. b) Öfriga ämbets- och tjänstemän i Stockholm. c) Antagna stämpelförsäljare i Stockholm. d) Stämpelförsäljare utom Stockholm, vid häradsrätter. e) Stämpelförsäljare utom Stockholm, vid rådstufvurätter. f) Öfriga stämpelförsäljare. g) Totalbelopp.

Provision å punschstämplor.

1906 14,659.65   1907 15,612.60   1908 16,002.42   1909 15,602.86   1910 16,934.36

Under år 1910 fördelade sig försäljningen af skrifstämplar samt enkla och dubbla beläggningsstämplar på följande sätt:

	Skrifstämplar		Beläggningsstämplar				Summa		Provision		
			Enkla		Dubbla				Kronor	Medelprocent	
Försäljning genom ämbets- och tjänstemän, hvilka icke blifvit särskildt antagna till stämpelförsäljare.....	521,949	15	1,318,821	30	6,996,134	15	8,836,904	60	122,169	41	1.38
Försäljning genom särskildt antagna stämpelförsäljare (dels ämbets- och tjänstemän, dels andra personer)	172,083	85	3,849,002	65	1,425,971	65	5,447,058	15	96,288	17	1.77
Summa	694,033	—	5,167,823	95	8,422,105	80	14,283,962	75	218,457	58	1.53

Bil. III.

Om under år 1910 stämpelförsäljningen varit ordnad i öfverensstämmelse med kommitterades förslag, så att provision skolat utgå endast till de ämbets- och tjänstemän, hvilka i tjänsten tillhandahållit stämpelar, kan beräknas, att provision utgått på följande stämpelbelopp:

hela försäljningssumman för skriftstämplar	kronor	694,033: —
och för dubbla beläggningsstämplar	„	8,422,105: 80
å de enkla beläggningsstämplar, som sålts i tjänsten af icke särskildt antagna stämpelförsäljare	„	1,318,821: 30
samt å de enkla beläggningsstämplar, som i tjänsten sålts af ämbets- och tjänstemän, hvilka jämväl varit särskildt antagna stämpelförsäljare, förslagsvis beräknadt till	„	365,039: 90
Summa kronor		10,800,000: —

Provisionen å nämnda belopp, beräknad efter det i bil. II angifna medeltalet af 1.53 %, skulle hafva belöpt sig till kronor 165,240: —.

Då hela provisionsbeloppet för år 1910 utgjorde kronor 241,200: 15, skulle omläggningen för nämnda år hafva medfört en besparing i dessa kostnader med kronor 75,960: 15.

Bil. IV.

Uppgift å den stämpeluppbörd, som med anledning af bestämmelsen i 32 § stämpelförordningen under nedannämnda år ägt rum direkt hos kungl. statskontoret.

	Kronor	Öre
År 1906	—	—
» 1907 (kapitalkonto pag. 126)	71,947	45
» 1908 (» » 130)	557,228	80
» 1909 (» » 132)	203,155	20
» 1910	531,240	—

Specifikation å från kungl. statskontoret utbetalda medel

År	Tillverkning				Distribution af stämplat jänta diverse expenser för stämpelkontoret		Arfvode till Riksbankens sedeltryckeri för vård af stämpelpapper samt från 1909 för distribution af punschstämplat		Kontroll (hos Svea hofrätt)	
	Papper och tryck		Plåtar m. m.							
1906	54,168	74	345	—	913	62	1,250	—	1,800	—
1907	65,830	05	11,035	50	1,167	75	1,250	—	1,800	—
1908	66,827	80	—	—	1,035	36	1,250	—	1,800	—
1909	47,145	38	2,196	—	3,706	01	1,250	—	1,800	—
1910	94,683	62	7,800	—	2,711	84	2,750	—	—	—

Bil. V.

från anslaget till stämpelomkostnader åren 1906—1910.

Statistik	För tillsyn angående efterlefnaden af bestämmel- serna om sär- skild stämpel- avgift vid köp och byte af fondpapper			Summa		Kortstämplingen						Summa Summarum	
						Tillverkning		Arfvode		Summa			
2,550	—	—	—	61,027	36	8,576	03	500	—	9,076	03	70,103	39
2,600	—	—	—	83,683	30	10,437	97	500	—	10,937	97	94,621	27
2,600	—	—	—	73,513	16	8,970	30	500	—	9,470	30	82,983	46
2,300	—	5,500	—	63,897	59	9,141	16	375	—	9,516	16	73,413	75
2,300	—	5,350	—	115,595	46	8,649	13	266	77	8,916	20	124,511	66

Bil. VI.

**Postafgifter för stämpelförsändelser och bref rörande
stämplar utsända från**

År	Kungl. stats- kontoret		Riksbanken		Summa	
1906	718	98	378	94	1,097	87
1907	942	76	380	73	1,323	49
1908	1,101	—	273	01	1,374	01
1909	6,154	15	651	35	6,805	50
1910	7,503	82	725	25	8,229	07

Bil. VII.

**Uppgift å löner och arfvoden åt stämpelkontorets personal
åren 1910 och 1911.**

1910 $\frac{1}{1}$ — $\frac{30}{6}$

En stämpelkassakontrollant	kr.	1,950: —
En stämpelkassör (ordinarie)	»	2,250: —
En d:o	»	1,950: —
En amanuens	»	1,000: —
Ett kvinnligt biträde	»	600: —
En vaktmästare	»	550: —
En extra stämpelkassakontrollant, 4 månader 19 dagar å 1,800 kr. för år	»	671: 18
Ett manligt biträde januari och februari	»	84: 67
Ett kvinnligt d:o januari—maj	»	453: 33
Ett d:o d:o januari—april	»	338: —
En extra stämpelkassör, 1 månad 9 dagar å 3,000 kr. för år	»	266: 48
Tilläggsarfvode till t. f. amanuenser	»	95: 49
Ersättning för öfvertidsarbete samt extra arfvoden	»	259: 30
Summa kr.		10,468: 45

Häraf på ordinarie stat	kr.	2,250: —
samt på extra stat	»	8,218: 45
		» 10,468: 45.

1910 $\frac{1}{7}$ — $\frac{31}{12}$

En stämpelkassör, lön och tjänstgöringspenningar samt missräknings- penningar	kr.	2,250: —
arfvode	»	250: —
		kr. 2,500: —
Transport kr.		2,500: —

	Transport	kr.	2,500: —
En stämpelexpeditris, lön och tjänstgöringspenningar ...	»		1,100: —
En d:o d:o	»		1,100: —
En amanuens	»		1,000: —
Ett kvinnligt biträde	»		600: —
Semestervikariat			
En stämpelkassör	kr.	125: —	
En stämpelexpeditris	»	37: 50	
En d:o	»	37: 50	
En amanuens	»	61: 29	
Ett kvinnligt biträde	»	33: 33	» 294: 62
Tilläggsarfvode till t. f. amanuenser	»		84: 52
d:o » t. f. biträden	»		111: 09
En extra stämpelkassör, 16 dagar à 2,000 kr. för år	»		86: 02
En extra stämpelexpeditris, 15 dagar à 900 kr. för år	»		36: 29
Ett extra biträde, 15 dagar à 1,200 kr. för år	»		50: —
Extra arfvoden	»		32: —
Gratifikationer	»		505: 46
	Summa	kr.	7,500: —
Häraf å ordinarie stat	kr.	2,250: —	
		125: —	kr 2,375: —
samt å extra stat	»	5,125: —	kr. 7,500: —
Summa för år 1910	kr.	17,968: 45.	

1911, såvidt nu är känt.

En stämpelkassör			
lön och tjänstgöringspenningar samt missräkningspenningar	kr.	4,500: —	
arfvode	»	500: —	kr. 5,000: —
En stämpelexpeditris, lön	kr.	1,300: —	
och tjänstgöringspenningar	»	900: —	» 2,200: —
En stämpelexpeditris, lön och tjänstgöringspenningar	»		2,200: —
En amanuens	»		2,000: —
	Transport	kr.	11,400: —

	Transport	kr. 11,400: —	
Ett kvinnligt biträde	»	1,200: —	
Semestervikariat:			
En stämpelkassör	kr.	125: —	
En stampelexpeditris	»	75: —	
En d:o	»	75: —	
En amanuens	»	70: —	
Ett kvinnligt biträde	»	70: —	» 415: —
Tilläggsarfvoden till t. f. amanuenser och biträden	»		225: 77
En extra stämpelkassör, 5 månader 9 dagar à 2,000 kr. för år	»		884: 41
En extra amanuens, 4 månader à 1,200 kr. för år	»		400: —
Ett extra kvinnligt biträde, 4 månader 27 dagar à 1,200 kr. för år	»		490: 97
Extra arfvode	»		15: —
	Summa	kr. 15,031: 15	
Härtill kommer till en extra amanuens minst en månad och gratifikation, förslagsvis			
	»	400: —	
	Summa	kr. 15,431: 15	
Häraf på ordinarie stat	kr.	4,625: —	
och på extra stat	»	10,806: 15	» 15,431: 15.

Till Stämpelkommitterade.

I skrifvelse den 28 sistlidne september hafven I anhållit, att kungl. statskontoret ville yttra sig öfver frågan, huruvida och i hvad mån stämpelförsäljningens anordnande i öfverensstämmelse med trenne i en bifogad promemoria angifna olika förslag till omläggning af stämpelförsäljningsväsendet skulle kunna beräknas medföra minskadt behof af arbetskrafter inom kungl. statskontoret och hvilka besparingar däraf eller eljest af förslagens genomförande kunde föränledas.

De trenne ofvan omförmälda förslagen voro följande:

A. Enkla beläggningsstämplar för allmänhetens behof äfvensom öfverlåtelsestämplar och punschstämplar försäljas genom postverket.

Enkla beläggningsstämplar och helarksstämplor till utgående expeditioner erhållas af vederbörande tjänstemän direkt från statskontoret.

Dubbla beläggningsstämplar är domare på landet äfvensom vederbörande expeditionshafvande vid hofrätt och rådstufvurätt berättigad att, efter anmälan för Stockholms stad hos statskontoret och för öfriga delar af riket hos Kungl. Maj:ts vederbörande befallningshafvande, erhålla direkt från statskontoret, i den mån sådana stämplor erfordras för beläggning af i 29 § stämpelförordningen omförmälda handlingar som till domstolen ingifvas.

Göres i visst fall icke sådan anmälan, ankommer på statskontoret eller Kungl. Maj:ts vederbörande befallningshafvande att förordna särskild försäljningsman för tillhandahållande af vid domstolen erforderliga dubbla beläggningsstämplor, hvilka försäljningsmannen äger att rekvidrera direkt hos statskontoret. Därest sålunda förordnad särskild försäljningsman i visst fall icke kan tillhandahålla erforderliga stämplor (af högre valörer), skola dessa kunna direkt hos statskontoret rekvideras.

B. Enkla beläggningsstämplor och helarksstämplor till utgående expeditioner erhållas af vederbörande tjänstemän direkt från statskontoret.

Enkla beläggningsstämplar för allmänhetens behof, öfverlåtelsestämplar och punschstämplar äfvensom dubbla beläggningsstämplar försäljas genom postverket; dock att domare på landet äfvensom vederbörande expeditionshafvande vid hofrätter och rådstufvurätter äga att, efter därom hos statskontoret eller Kungl. Maj:ts vederbörande befallningshafvande gjord anmälan, direkt hos statskontoret erhålla och åt allmänheten tillhandahålla de för beläggning af till domstolen ingifna handlingar erforderliga dubbla beläggningsstämplar.

C. Postverket ombesörjer såväl all distribuering af stämplars till ämbets- och tjänstemän som all stämpelförsäljning till allmänheten; dock att domare på landet äfvensom vederbörande expeditionshafvande vid hofrätter och rådstufvurätter tillförsäkras enahanda försäljningsrätt efter gjord anmälan som enligt A. och B., därvid emellertid erforderliga förråd af stämplars efter rekvisition tillhandahållas dem af postverket.

Anm. Enligt förslagen B. och C. skall sålunda postverket vara beredt att tillhandahålla dubbla beläggningsstämplar i erforderlig mängd vid de ting, där stämpelförsäljningen icke ombesörjes af domaren.

Enligt samtliga utkast skall statskontoret ombesörja tillverkningen af alla slag af stämplars äfvensom mottaga redovisning af generalpoststyrelsen för den stämpelförsäljning, som ombesörjes af postverket. Enligt A. och B. har statskontoret dessutom att mottaga särskilda redovisningsräkningar af de ämbets- och tjänstemän samt försäljningsmän, hvilka direkt från statskontoret erhålla stämplars.

Gemensamt för samtliga utkast är, att anmälan af domare eller expeditionshafvande, att han önskar omhänderhafva viss försäljning af dubbla beläggningsstämplars, äfven medför förpliktelse att i afsedd omfattning tillhandahålla sådana stämplars.

I samtliga utkast är förutsatt, att såväl domare och andra ämbets- och tjänstemän, hvilka i tjänsten använda stämplars, som ock särskildt antagna försäljningsmän skola bibehållas vid den rätt till provision, som nu tillkommer dem.

Uti inforrad promemoria af den 8 innevarande månad har stämpelkassören O. F. W. Schnell, som af kungl. statskontoret lämnats tillfälle att uti ärendet yttra sig, anført:

»Förslag A. Under förutsättning att af rekvisitioner från ämbetsmän, som tillika sälja till allmänheten, ungefär halfva antalet skulle afse stämplat för allmänhetens behof, skulle postverket af sammanlagda antalet rekvisitioner för tiden oktober 1909—september 1910 — 7,742 stycken öfvertagit rekvisitioner å:

enkla beläggningsstämplar	727	
d:o	455	
fondstämplar	186	
punschstämplar	749	2,117
hvarvid skulle återstått		5,625 stycken.

För tiden oktober 1910—september 1911:

Sammanlagda antalet		7,925 stycken
enkla beläggningsstämplar	779	
d:o	477	
fondstämplar	214	
punschstämplar	685	2,155 »
återstod		5,770 stycken.

Till dessa återstoder böra dock läggas de rekvisitioner, som generalpoststyrelsen skulle ha gjort, och hvilkas antal kunnat vara ganska afsevärdt, då stämpeldepåns i Visby rekvisitioner uppgått till ett tiotal per år. Härvid torde äfven böra observeras, att flertalet rekvisitioner å punschstämplar expedieras genom riksbankens sedeltryckeri samt att vederbörande expeditris endast utskrifver order å dessa.

Vidare skulle antalet stämpelredovisningar minskats från omkring 600 till 400 à 450 stycken.

Genom förslaget skulle det till sedeltryckeriet utgående arfvode, 1,500 kronor per år, kunna inbesparas. I den ordinarie personalen å stämpelkontoret, nämligen 1 kassör, 2 expeditriser, 1 amanuens och 1 skrifbiträde, kan ingen minskning göras. Möjligen skulle behovet af extra kassör eller extra skrifbiträde någon smula inskränkas.

Förslag B. Detta verkar i hufvudsak lika med förslag A.

För de 10 städer, där stämpelförsäljningen ej ombesörjes af rådstufvurättstjänstemän, nämligen Vaxholm, Norrtälje, Östhammar, Öregrund, Mariefred, Vadstena, Kungsbacka, Marstrand, Strömstad och Hjo, uppgå rekvisitioner af dubbla beläggningsstämplar, som i sådant fall skolat expedieras af postverket, till 40 à 50 stycken per år.

Förslag C. Enligt detta förslag skulle stämpelkontorets befattning med stämplarna inskränkas till beställning, inräkning och expediering till postverket af vanliga stämplor samt fond- och punschstämplar, beställning, inräkning och expediering till allmänheten af kortkonvolut och kortstämpelremсор, under oktober 1909—september 1910 respektive 185 och 35 stycken samt under oktober 1910—september 1911 respektive 166 och 26 stycken, samt granskning af generalpoststyrelsens redovisning äfvensom af afskrifningsansökningar, hvilket torde ungefär motsvara den arbetsbörda, som före 1909 ålåg stämpelkassören, därvid dock amanuensbiträde tidsals torde vara af nöden.»

Hvad stämpelkassören sålunda anfört anser sig kungl. statskontoret kunna för egen del biträda. Kungl. statskontoret har dock hvad förslaget C beträffar velat tillägga, att under den tid, som må komma att åtgå, innan postverkets tjänstemän kunna hafva hunnit sätta sig in i de nya bestyr, som skulle dem åligga, och någon erfarenhet vunnits om åtgången på olika orter af särskilda stämpelslag och valörer, generalpoststyrelsens rekvisitioner torde komma att för kungl. statskontoret medföra betydligt mera besvär än det, som var förknippadt med stämpeldistributionen därifrån före år 1909.

Det lär äfven böra komma i betraktande, att den kontroll öfver stämpelväsendet, som före år 1909 tillkom revisorn och bokhållaren å inkomstbyrån, numera icke skulle kunna åter påläggas denne; hvadan en förstärkning af arbetskrafterna å denna byrå af nämnda anledning skulle komma att påkallas.

Enligt kommitterades önskan har en af kungl. statskontorets extra ordinarie tjänstemän på eget ansvar gjort utredning dels om antalet från kungl. statskontorets stämpelbyrå expedierade stämpelrekvisitioner under hvardera af åren oktober 1909—september 1910 och oktober 1910—september 1911, dels ock beträffande antalet rekvisitioner å enkla och dubbla beläggningsstämplar samt helarksstämplar under

samma tider, grupperade efter rekvirenternas egenskap af att vara: »enbart försäljare» eller »stämpelförsäljare tillika ämbetsmän».

Dessa utredningar bifogas härjämte äfvensom en af bemälde extra ordinarie tjänsteman aflämnad räkning å godtgörelse för detta arbete.
 Stockholm den 10 november 1911.

HANS WACHTMEISTER.

C. G. SYLVAN.

Gustaf Ahlm.

Bil. IX.

P. M.

angående försäljning af stämplat genom postverket.

Af stämpelkommitterades trenne utkast till omläggning af stämpelförsäljningsväsendet synes alternativ C vara det enda, som bör ifrågakomma.

För postverket skulle kostnaderna blifva ungefär enahanda, hvilket alternativ som än kunde förverkligas. Genom antagande af alternativ C skulle statskontorets omkostnader så godt som bortfalla, under det att postverkets utgifter icke skulle nämnvärdt ökas. För statsverket blefve därför anordningen enligt alternativ C mest fördelaktig.

Under nuvarande förhållanden uppgår kostnaden för distribuering och försäljning af stämplat till ungefär 1 $\frac{1}{2}$ procent af försäljningssumman. Det synes lämpligt, att postverket för sitt besvär finge tillgodoräkna sig en ersättning, motsvarande nämnda kostnad. Det föreslås sålunda att postverket får åtnjuta en provision af 1 $\frac{1}{2}$ procent af försäljningssumman.

Stämplat borde efter rekvisition hos statskontoret levereras direkt från tryckeriet till postverket. Kontrollräkning behöfde då ej förekomma mer än en gång.

Influtna stämpelmedel borde levereras till statskontoret kvartalsvis och slutredovisning afgifvas efter hvarje års utgång, hvarvid postverket tillkommande provision borde afdragas.

Stämpelförsäljningen bör ske *dels* genom samtliga postkontor samt vissa poststationer, som kunna anses lämpliga, *dels ock* tills vidare genom vissa stämpelförsäljare.

Såsom stämpelförsäljare borde icke förekomma andra personer än domare på landet samt expeditionshafvande vid hofrätt, rådstufvurätt samt möjligen vissa centrala verk. Stämpelförsäljare bör vid äfventyr såsom för tjänstefel vara förbjuden att försälja stämplat, som ej äro erforderliga i hans tjänstutöfning.

Stämpelförsäljare må kunna i förskott få stämplat från visst postkontor, intill ett visst för hvarje särskildt fall bestämdt belopp. För dylikt förskott skall ställas säkerhet, som skall godkännas af konungens befallningshafvande i länet.

Stämpelförsäljare bör för hvarje månad till det postkontor, som utlämnat stämpelförskottet, inleverera samtliga inflyttna medel för stämplat, som af honom försålts under månaden. Leveranserna böra ske i jämna hundratal kronor. Vid hvarje års slut skall hvarje stämpelförsäljare afgifva fullständig redovisning öfver stämpelförsäljningen under året. Därvid må han äfven tillgodoräkna sig provision för hela beloppet af de stämplat, han försålt under det gångna året. Provisionen bör utgå efter enahanda grunder, som för närvarande. Å tillgodonjuten provision meddelas kvitto till det postkontor, dit redovisningen afgifvits.

T. f. domare eller expeditionshafvande anses ej såsom särskild försäljningsman, utan anses vid provisionsberäkningen de stämplat, som han under förordnande försålt, såsom försålda af ordinarie tjänstinnehafvaren. T. f. domare eller expeditionshafvare är ej skyldig vara stämpelförsäljare, äfven om ordinarie tjänstinnehafvaren åtagit sig detta uppdrag.

Därest domare eller expeditionshafvande förklarar sig icke vilja vara stämpelförsäljare, må icke heller vikarie för sådan tjänsteman kunna få sådant uppdrag.

När domare å landet icke är stämpelförsäljare, skall postverket vara skyldigt att under ting å ort, där postkontor icke finnes, likväl tillhandahålla dubbla beläggningsstämplat i erforderlig mängd.

Därest stämpelförsäljare under någon del af året, såvida han icke därunder åtnjuter tjänstledighet, undandrager sig att tillhandahålla stämplat, indrages hans rätt att vara stämpelförsäljare.

Då det är önskligt, att postverket så småningom blir ensam försäljare af stämplat till allmänheten, böra stämpelförsäljarnes antal redan från början inskränkas till det allra oundgängligaste. Stämpelförsäljning mot åtnjutande af provision bör ej medgifvas åt andra tjänstemän än sådana, i hvilkas löneförmåner sådan provision för närvarande kan sägas ingå. Vid blifvande löneregleringar bör hänsyn tagas till att denna aflöningsform bör komma att upphöra. Det torde nämligen

kunna anses vara en hederssak för hvarje svensk ämbets- och tjänsteman, att han fullgör sina tjänståligganden utan särskild ersättning vare sig i form af sportler eller provision.

Om siffrorna för år 1910 läggas till grund för beräkningen, torde det ekonomiska resultatet af en omläggning af stämpelförsäljningsväsendet i nu föreslagen riktning kunna beräknas ungefär sålunda:

Postverkets föreslagna provision å de försålda stämplarna

(= nuvarande ungefärliga omkostnaderna)

1½ procent af 16,600,000 kronor ..... kronor 249,000: —

Provisionen till stämpelförsäljarna enligt förestående förslag kan beräknas till i medeltal inemot 2 procent. Då beloppet af försålda dubbla beläggningsstämplar, hvilka i främsta rummet skulle försälas af dem, uppgick till kronor 8,420,000: —

helarksstämplarna ..... » » 700,000: —

samt beloppet af enkla stämplarna, som kunna beräknas försälas af dessa obligatoriska stämpelförsäljare, beräknas till omkring ..... kronor 880,000: —

skulle sålunda försäljningsprovisionen å den sammanlagda summan ..... kronor 10,000,000: —

kunna beräknas till omkring högst ..... kronor 200,000: —

Postverkets omkostnader, därest distribueringen och försäljningen skett genom postverket, torde kunna beräknas till aflöningar åt en postexpeditör och en vaktmästare ..... kronor 4,500: —

utgifter för blanketter, omslagspapper, förvaringspärmar m. m. .... kronor 1,500: —

omkostnader för semestervikarier, tillfälliga förstärkningar och dylikt högst ..... kronor 4,000: — 10,000: —

Summan af de utgifter, som skulle drabbat postverket, kan sålunda beräknas till omkring ..... kronor 210,000: —

Postverkets vinst (= besparing för statsverket) skulle härigenom hafva uppgått till omkring ..... kronor 39,000: —

I själfva verket har stämpelförsäljningen under 1910 kostat omkring 258,000 kronor. Den beräknade besparingen för statsverket skulle sålunda hafva uppgått till omkring 48,000 kronor.

Vid denna beräkning har ej hänsyn i något fall tagits till nu utgående porto för försändelser, innehållande stämplat till försäljare samt rekvisitioner och redovisningar från dem. Sammanlagdt torde detta porto kunna beräknas till omkring 9,000 kronor för året. Postverkets intäkter skulle sålunda hafva minskats med detta belopp. Då emellertid den hufvudsakligaste delen af detta porto utgöres af tjänsteporto, hade i själfva verket denna minskning af intäkterna endast varit skenbar. För *statsverket* skulle den ofvan angifna vinsten likväl uppstått.

Ofvan angifna vinst, som väl kan synas jämförelsevis ringa, då hänsyn tages till de stora belopp, som inflyta, torde emellertid kunna beräknas komma att framdeles ökas dels genom ökad omsättning af stämplat, dels ock genom successiv indragning af stämpelförsäljarna och därmed minskad försäljningsprovision. En indragning af stämpelförsäljarna skulle visserligen komma att medföra någon ökning af postverkets omkostnader för försäljningen till allmänheten. Dock torde denna ökning icke kunna stiga till så höga belopp, att hela omkostnaden skulle komma att öfverstiga 30,000 à 40,000 kronor för år, äfven om hela försäljningen skulle ske genom postverket utan mellanhänder.

Postverkets vinst skulle sålunda kunna tänkas i framtiden uppgå till 200,000 kronor och däröfver. Men då all postverkets vinst kommer statsverket tillgodo, skulle staten sålunda genom den föreslagna anordningen i verkligheten komma att göra en motsvarande *besparing* på nu utgående omkostnader för stämpelförsäljningen.

För postverket skulle öfvertagandet af stämpelförsäljningen dessutom medföra en direkt fördel i så måtto, att postverkets ökade behof af rörelsekapital skulle kunna bättre tillgodoses utan att postverkets kassaförlag, hvilket för närvarande är 1,200,000 kronor, behöfde ökas.

Postverkets penningrörelse ökas i mycket hög grad för hvarje år. Som exempel härpå må anföras följande siffror:

Beloppet af *inbetalade* postanvisningar utgjorde i runda tal:

år 1907.....	kronor 163,700,000: —
» 1908... ..	» 187,000,000: —
» 1909.....	» 210,700,000: —
» 1910.....	» 266,000,000: —

Öfver de *utbetalade* postanvisningarna föres ej statistik, men torde utbetalningarna hafva *öfverskjutit* inbetalningarna:

år 1907 med omkring.....	kronor 9,000,000: —
» 1908 » »	» 7,600,000: —
» 1909 » »	» 7,400,000: —
» 1910 » »	» 9,700,000: —

beroende på den stora mängden postanvisningar från Amerika.

Jämväl för *postsparbankens* räkning verkställas stora penningomsättningar.

För belysande häraf meddelas nedanstående tablå:

År	Inbetalda post-sparbanks-medel <i>Insättningar</i>	Inbetalda riks-försäkrings-medel	<i>Uttagna</i> post-sparbanks-medel	Utbetalda riks-försäkrings-medel	Utbetalningar för civilstatens änke- & pupillkassa, folkskollärarnas pensionsinrättning och änke- & pupillkassa samt elementarlärarnas d.o.
1907	11,800,000	900,000	17,000,000	259,000	—
1908	10,200,000	764,000	16,000,000	343,000	—
1909	11,900,000	700,000	14,400,000	385,000	1,700,000
1910	12,870,000	678,000	13,550,000	440,000	1,870,000

D. Boberg.

Utländsk lagstiftning.

Norge.

Stämpelförsäljningen är i hufvudsak reglerad genom kungliga resolutioner och i kraft af dessa af finans- och tulldepartementet utfärdade instruktioner och andra administrativa föreskrifter. Enligt kungl. resolution af den 1 februari 1879 skall en af Kungl. Maj:t utnämnd *stempelpapirforvalter* förvara och till vederbörande försäljare öfversända stämplor äfvensom bokföra och redovisa statsverkets samtliga stämpelinkomster. Därjämte har stämpelpappersförvaltaren att ombesörja försäljningen inom Kristiania. Utom hufvudstaden skötes försäljningen genom därtill af nyssnämnda departement antagna försäljare (*forhandlere*), hvilka utföra sitt uppdrag på eget ansvar och insätta uppburna stämpelmedel på statskassans konto i Norges bank. Försäljarna erhålla stämplor på kredit till belopp, som för en hvar af dem fastställas af departementet. Förpliktade att åtaga sig försäljning af stämplor äro sedan gammalt *fogder* (dessa äro i fråga om uppbördsförrättningar i senare tid i de flesta amt ersatta af *amtskasserere*) och *sorenskrivere* samt, enligt förutnämnda 1879 års resolution, tillika *byfogder* och *skattefogder*. Vid sidan af de till försäljning förpliktade har departementet såsom försäljare i en del orter antagit några få andra personer. De flesta af dessa äro postmästare eller länsmän eller eljest personer i det allmännas tjänst. Samtliga nu nämnda försäljare mottaga sina stämpelförråd af stämpelpappersförvaltaren och afgifva till honom sina redovisningar.

På grund af ett af finans- och tulldepartementet lämnadt allmänt bemyndigande äga därjämte *sorenskriverne*, en hvar inom sitt distrikt, utse länsmän till återförsäljare (*udsalgere*) af stämpelmärken (icke skrifstämplor). Försäljningen genom återförsäljare sker på vederbörande *sorenskriveres* ansvar. Denne förser mot säkerhet, som af honom godkännes, återförsäljaren med erforderligt stämpelförråd samt mottager af honom uppbörd och redovisning.

Huruvida säkerhet för stämpeluppbörd skall ställas, bestämmas för hvarje särskild försäljare af finansdepartementet, som tillika har att afgöra, huruvida erbjuden säkerhet skall antagas. För närvarande gäller, att de flesta af de frivilliga försäljarna men icke de som utöfva försäljningen såsom tjänsteplikt äro förpliktade att ställa säkerhet för sin uppbörd. Alla försäljare åtnjuta godtgörelse i form af provision, hvilken så godt som undantagslöst utgår med 2 procent af de sålda stämplarnas belopp. Där vederbörande försäljare antagit återförsäljare, äga bägge tillgodoräkna sig 2 procent provision å de af återförsäljaren försålda stämplarnas värde.

Danmark.

Jämlikt *Lov om Stempelafgift* af den 13 maj 1911 äger finansministeriet meddela närmare föreskrifter i fråga om försäljning af stämplat. I kraft häraf har nämnda ministerium den 20 september nyssnämnda år utfärdat *Bekendtgørelse angaaende Forhandlingen af stemplet Papir og Stempelmærker*.

Enligt nämnda kungörelse ombesörjes stämpelförsäljningen i Köpenhamn och Fredriksberg genom *Amtstuen* i Köpenhamn samt af särskilda försäljare, hvilka tillsättas af skattedepartementet.

Utom Köpenhamn och Fredriksberg ombesörjes stämpelförsäljningen genom *Amtstuerne* äfvensom på vissa orter, enligt bestämmelse af skattedepartementet, af filialförsäljare, hvilka utses af vederbörande *Amtmand*.

Försäljare skall ställa säkerhet, hvars storlek bestämmas, så vidt angår försäljarna i Köpenhamn och på Fredriksberg, af chefen för 1:sta revisionsdepartementet och beträffande öfriga försäljare af vederbörande *Amtmand*. Försäljare äger icke utöfva försäljning på flere ställen och skall, i fråga om ej mindre försäljningens anordning än äfven bokföring och redovisning, efterkomma de föreskrifter, som kunna blifva meddelade af skattedepartementet eller 1:sta revisionsdepartementet.

Ersättning till försäljare utgår i form af provision, som beräknas efter $1\frac{1}{2}$ procent af det såldas värde. För den af filialförsäljning föranledda bokföring äga därjämte vederbörande *Amtstuer* uppbära godtgörelse, beräknad efter $\frac{3}{4}$ procent.

Stämpelförsäljningen anförtros, enligt erhållen uppgift, såvidt möjligt åt personer, som hålla öppen handelsbod hela dagen, hvarjämte

tillses, att försäljningsställena komma att ligga på de med hänsyn till allmänhetens bekvämlighet lämpligaste platser; från den 1 april 1912 komma postkontoren att tillhandahålla mindre stämpelmärken.

Tyskland.

Stämpelskatter upptagas såväl af tyska riket som af förbundsstaterna.

Tyska riket.

Stämpelväsendet är ordnad genom *Reichsstempelgesetz* af den 15 juli 1909 samt *Wechselstempelgesetz* af samma dag med till hvardera lagen hörande, af förbundsrådet utfärdade *Ausführungsbestimmungen*.

Enligt förstnämnda lag skall stämpelskatteskyldigheten fullgöras på olika sätt i fråga om skilda slag af stämpelskatter. Af hithörande bestämmelser må följande anföras.

Stämpelskatt vid utfärdande af aktier, obligationer och andra dylika värdepapper utgöres genom skattebeloppets inbetalning till vederbörande uppbördsmyndighet, som har att antingen förse värdepapperet med riksstämpelmärken (*Reichsstempelzeichen*) eller ock låta påtrycka stämpel till erforderligt belopp. Förbundsrådet äger bestämma, i hvilka fall och under hvilka förutsättningar ifrågavarande stämpelskyldighet må fullgöras genom åsättande af stämpelmärken utan medverkan af offentlig myndighet. Den vid öfverlåtelse af värdepapper utgående stämpelskatt erlägges genom utgifvande af slutnota med begagnande af formulär, som äro i förväg stämplade eller förses med stämpelmärken. Stämpelplikt för lotter i offentliga lotterier fullgöres genom skattebeloppets inbetalning till vederbörande myndighet. Förbundsrådet äger bestämma, huruvida och på hvad sätt stämpelmärken härvid skola komma till användning. Vid fastighetsöfverlåtelser utgående stämpelafgift utgöres genom användande af stämpelmärken enligt af förbundsrådet utfärdade bestämmelser. Förbundsrådet äger jämväl bestämma, huruvida och under hvilka förutsättningar denna stämpelskatt må erläggas utan användande af stämpelmärken.

Förbundsstaterna äga för sina förvaltningsområden ej mindre bestämma, hvilka myndigheter skola handhafva de i riksstämpellagen omförmälda åligganden, än äfven, jämlikt *Ausführungsbestimmungen* till riksstämpellagen, utfärda föreskrifter rörande försäljningen af riksstämpelmärken.

Enligt de i senare hänseendet meddelade bestämmelser försäljas riksstämpelmärken i de flesta förbundsstaterna genom tull- och skatte-

uppbördsmyndigheter, i Preussen därjämte af särskildt utsedda stämpelförsäljare (*Stempelverteiler*) och i Bayern genom postanstalterna. Hvarje förbundsstat erhåller af riket 2 procent i godtgörelse för bestyret med försäljning af stämplor och uppbörd af stämpelmedel. I öfrigt utgår af riksmedel ingen ersättning härför vare sig till förbundsstaterna eller till vederbörande stämpelförsäljande myndigheter och privatpersoner.

I växelsstämpellagen stadgas, att stämpelskatt för växlar skall erläggas antingen genom användande af behörigen stämplad växelblankett eller genom blankettens förseende med stämpelmärken. Beträffande försäljningen af växelsstämplarna är i *Ausführungsbestimmungen* till sistnämnda lag stadgadt, att densamma skall ombesörjas af postanstalterna. Växelsstämplar af lägre valörer (30 Pf. och därunder) skola tillhandahållas af alla postkontor (*Postämter*) och i mån af behof af öfriga postanstalter. Försäljningen af växelsstämplar af högre valörer regleras genom särskilda, till allmänhetens kännedom meddelade bestämmelser. Ur rikskassan utbetalas årligen till hvarje förbundsstat ett belopp, motsvarande 2 procent af de växelsstämpelmedel, som influtit inom dess område. Postförvaltningarna äga tillgodoräkna sig en öfverenskommen provision för försäljningen af växelsstämplar efter 2¹/₂ procent af inkomsterna.

Preussen.

Stempelsteuergesetz af den 30 juni 1909 stadgar följande olika sätt för fullgörande af stämpelskatteskyldighet:

- 1) användande af skriftstämplar,
- 2) anbringande af stämpelmärken på sådana handlingar, som få stämpelbeläggas utan medverkan af offentlig myndighet,
- 3) ingifvande till behörig myndighet af den stämpelpliktiga handlingen (i hufvudskrift eller sammandrag) jämte penningar till stämpelafgiftens belopp,
- 4) stämpelmärkens anbringande genom därtill behörig myndighet, samt
- 5) kontant inbetalning af stämpelafgiftens belopp (för erläggande af vissa rättegångskostnader).

De bestämmelser, som reglera stämpelförsäljningen, äro meddelade af finansministern och återfinnas i de den 16 augusti 1910 utfärdade *Ausführungsbestimmungen* till nämnda stämpelskattelag.

Enligt sistnämnda författning är stämpelförsäljningen i olika omfattning anförtrodd dels åt tullmyndigheterna (*Hauptzollämter* och *Zollämter*) dels åt särskildt förordnade stämpelförsäljare (*Stempelver-*

teiler). De sistnämnda tillsättas å orter, som sakna egen tullmyndighet och äro mera aflägset belägna från plats, där sådan myndighet finnes. Inrättandet af nya stämpelförsäljningsställen är beroende på beslut af finansministern, under det att förordnandet af stämpelförsäljare tillkommer vederbörande *Oberzolldirektion*. Till stämpelförsäljare utses på de platser, där efterfrågan på stämplars påkallar deras tillhandahållande vid hvarje tid på dagen, i regel affärsmän eller yrkesidkare (butiksinnehafvare m. fl.), på platser däremot, där stämpelförsäljning anses behöfva äga rum endast vid vissa tider på dagen, företrädesvis tjänstemän (särskildt lärare). Stämpelförsäljare äger icke utan särskildt be- myndigande försälja stämplars till högre belopp än 100 Mark för hvarje särskildt fall. Erforderligt förråd af stämplars erhåller försäljare från den tullmyndighet (*Amtsstelle*), inom hvars förvaltningsområde han bor. I regel skola försäljarna erlægga kontant betalning vid mottagandet af stämplars. Undantag härifrån kan dock i särskilda fall, med finansministerns med- gifvande, beviljas af vederbörande *Oberzolldirektion*. Då kontant betalning icke erlægges, skall i regel ställas säkerhet, hvars belopp och natur be- stämmas af sistnämnda myndighet och som förvaras hos öfvertullkassan. Godtgörelse åtnjutes af stämpelförsäljarna i form af provision efter be- räkningsgrund, som för hvarje särskild försäljare bestämmas af veder- börande tullmyndighet. I regel utgår provisionen med 2 procent intill ett årligt stämpelbelopp af 60,000 Mark och med 1 procent för öfver- skjutande belopp. I fall af behof, särskildt för att bibehålla erforder- liga stämpelställen, äger vederbörande myndighet i undantagsfall bevilja godtgörelse efter högre beräkningsgrund, högst 5 procent. Provisionen utbetalas i regel kvartalsvis af vederbörande tullkassa. Undantagsvis kan medgifvas stämpelförsäljare, som köper stämplars kontant, att vid inköp från köpesumman afdraga beloppet af därå belöpande godtgörelse.

Bestämmelser rörande stämpelförråd och deras fördelning samt angående bokföring af och redovisning för mottagna stämplars äro meddelade genom *Buchführungsordnung für den Landesstempel* af den 17 augusti 1910. Af de genom denna författning gifna föreskrifter torde det vara tillräckligt att här anföra den, enligt hvilken vederbörande tullmyndigheter erhålla de för fördelning och försäljning erforderliga stämpelförråd från ett hufvudstämpelmagasin i Berlin.

England.

De i England gällande bestämmelserna angående försäljning af stämplrar äro gifna i *Stamp Duties Management Act* och *Stamp Act*, bägge af 1891.

Stämpelbeskattningen utmärkes dels genom åsättande af stämpelmärken dels genom stämpeltryckning på vederbörande handling. Stämpelförsäljningen och stämpeltryckningen liksom stämpeluppbörden lyda under *Commissioners of Inland Revenue* och utöfvas dels af vissa myndigheter i Londons city och i större landsortsstäder, dels ock af särskilda stämpelförsäljare landet rundt.

De förra utföra stämpeltryck å ingifna handlingar och hafva därjämte till försäljning såväl stämpelmärken som skrifstämplrar. Enligt meddelad upplysning sträfvar man att öka antalet af dessa centrala stämpelmyndigheter.

Stämpelförsäljarna äga, efter rekvisition, erhålla erforderliga förråd af stämplrar från nämnda myndigheter. Utom sin befogenhet till stämpelförsäljning äga stämpelförsäljarna äfven från allmänheten mottaga stämpelpfiktiga handlingar jämte penningar motsvarande stämpelbeloppet för att insända bäggedera för stämplingens utförande till vederbörande myndighet.

Stämpelförsäljarna utgöras dels af tjänstemän i *Board of Inland Revenue* och i *Board of Customs and Excise*, dels af postanstaltsföreståndare under kontroll af *General Post Office*, dels ock af stämpel-distributörer (*Distributors of Stamps*). Förr var stämpelförsäljningen hufvudsakligen anförtrodd åt *Distributors* och *Sub-Distributors of Stamps*, men när numera ledighet uppstår efter en distributör, utses icke någon ny, utan den af honom bestridda försäljningen öfverlämnas i stället åt postverket.

Tjänstemännen i de bägge nyssnämnda *Boards* utöfva stämpelförsäljningen såsom ett till deras tjänst hörande arbete och åtnjuta härför icke någon särskild ersättning. Detsamma gäller ett stort antal postanstaltsföreståndare. Endast i fråga om en del mindre postanstalters föreståndare är försäljningssummans storlek af betydelse vid bestämmandet af deras arfvode. Distributörerna däremot erhålla för stämpelförsäljningen särskild godtgörelse, hvilken bestämmes för vissa år efter deras respektive försäljningsbelopp. Endast distributörerna åligger det att för sin uppbörd ställa säkerhet. Alla stämpelförsäljare äro personligen ansvariga för sin uppbörd.

Frankrike.

Det franska stämpelförsäljningsväsendet är icke ordnad genom allmän lag eller förordning, utan hufvudsakligen genom en följd af ministeriella beslut samt cirkulär och instruktioner af vederbörande förvaltningsmyndigheter.

Dessa bestämmelser återfinnas i samlingsverket *Répertoire de Manutention et de Comptabilité de l'Enregistrement des Domaines et du Timbre*, utgifvet år 1901 af E. Manéro och A. Gautier, med *Supplément* af år 1910.

Stämpelförsäljningsväsendet är tillika med ärenden angående registrering förlagdt till ett särskildt verk, *Administration de l'Enregistrement des Domaines et du Timbre*.

Centralförvaltningen utgöres af generaldirektionen i Paris under ledning af en generaldirektör, tillika chef för förvaltningsrådet, och lokalförvaltningen besörjes departementsvis af direktörer och dem underordnade tjänstemän.

I Paris finnes en *Atelier général du Timbre*, som ombesörjer stämpeltrycket å såväl stämpelmärken (*timbres mobiles*) som skrifstämplar (*papier timbré*). Härifrån översändas stämplarna till departementsförråden (*entrepôts départementaux*), som i sin ordning förse ortsorganen, uppbördsmännen (*receveurs*), med erforderliga förråd.

Försäljningen sker genom nämnda uppbördsmän, i regel en i hvar kanton, samt genom särskildt antagna försäljare (*débitants-distributeurs*), hvartill alltid utses innehafvare af tobaksbodar (*débits de tabac*). Upprättande och indragning af försäljningsställen beslutas af generaldirektören i förvaltningsrådet, men generaldirektören ensam nämner och utfärdar fullmakt för försäljare. Byter tobaksbod innehafvare eller föreståndare, utfärdar departementsdirektören ny fullmakt. Endast sålunda befullmäktigade försäljare få sälja stämpelmärken. Dock äro alla innehafvare af tobaksbodar utan vidare skyldiga att sälja lösa 10 centimes stämpelmärken för kvitton och räkningar. Sådana märken säljas äfven på post- och telegrafanstalterna äfvensom af breffbärare.

Vissa stämpelmärken tillhandahållas också af tulltjänstemän (stämplar för konossement, velocipedmärken) och vissa andra tjänstemän.

Beträffande villkoren för försäljning af stämplor genom *débitants-distributeurs* är följande att märka. Försäljningen måste äga rum i

själfva tobaksboden. Inuti boden skall på synlig plats finnas anslag med prislista å stämpelpapperet samt utanför en skylt med orden »*Débit auxiliaire de papier timbré*». Godtgörelse för försäljningen utgår i form af provision, som beräknas efter 1 procent.

Post- och telegraftjänstemännen erhålla likaledes ersättning efter 1 procent, tulltjänstemännen efter 2 $\frac{1}{2}$ procent.

Österrike och Ungern.

Österrike.

Finanzministerialverordnung af den 28 mars 1854 innehåller i fråga om stämpelförsäljningen de allmänna bestämmelserna, att stämpelmärken skola tillhandahållas allmänheten genom härtill bestämda organ samt att andra personer än de särskildt därtill utsedda icke äga tillhandahålla stämplarna.

I öfrigt är stämpelförsäljningen ordnad genom administrativa föreskrifter, hvilka numera finnas sammanförda under titeln *Vorschriften über die Stempelmaterialgebarung*, hvilka trädte i kraft den 1 januari 1911.

Hof- och statstryckeriet i Wien, som verkställer tryckningen af allt stämpelpapper, utgör tillika det centrala stämpelförrådsmagasinet för hela riket. Därifrån fördelas stämplarna efter rekvisition till de i alla större städer inrättade stämpelförrådsbyråerna (*Stempelverlagsämter*), hvilka af praktiska skäl tjäna såsom mellanhänder mellan centralförrådet och försäljningsställena. De sistnämnda utgöras af dels stämpelförsäljningsbyråer (*Stempelverschleissämter*) dels stämpelförsäljares (*Stempelverchleisser*) expeditioner. Erforderliga förråd af stämplarna erhålla efter rekvisition de förråden från den förrådsbyrå, till hvilken en hvar af dem är hänvisad, och stämpelförsäljarna från antingen viss förråds- eller viss försäljningsbyrå.

Såsom förråds- och försäljningsbyråer tjänstgöra icke särskildt därtill inrättade myndigheter, utan andra till finansförvaltningen, särskildt till skatteuppbördsförvaltningen, hörande myndigheter.

Stämpelförsäljare utses af olika lokala finansmyndigheter för deras förvaltningsområden. Till stämpelförsäljare kunna förordnas *Tabaktrafikanten* (af staten antagna minutförsäljare af tobaksvaror) äfvensom andra personer. Trafikanterna äro i denna egenskap dels berättigade att utan särskildt bemyndigande utöfva stämpelförsäljning dels ock

förpliktade att efter uppdrag af behörig finansmyndighet åtaga sig sådan försäljning. Af andra personer får stämpelförsäljning utöfvas endast under förutsättning af behörigt bemyndigande.

Stämpelförsäljning till allmänheten utöfvas icke blott af försäljningsbyråerna och försäljarna utan äfven af förrådsbyråerna. Beträffande såväl försäljnings- som förrådsbyråerna är förpliktelsen att tillhandahålla allmänheten stämplrar i regel inskränkt till vissa slag af stämplrar, i allmänhet af högre valörer. Berättigade äro de däremot att försälja äfven öfriga stämplrar.

Stämpelförsäljarna erlægga vid mottagandet af stämplrar kontant betalning. Ersättning tillgodokommer dem i form af provision, som utgår efter olika grunder, allteftersom de tillhöra den första, andra eller tredje af följande grupper. Den första gruppen omfattar stämpelförsäljare, som utöfva försäljningen själfständigt utan förbindelse med annat yrke. Hit hänföras jämväl försäljare, som tillika utöfva tobaksförsäljning eller lotterikollektion, förutsatt att sistnämnda yrken utöfvas såsom enda eller åtminstone såsom hufvudsakliga yrken. Till försäljare af nämnda grupp utgår provision med 3 procent för stämplrar till värde af 2 österrikiska kronor och därutöver och med 2 procent för stämplrar af lägre värde än 2 kronor. Till andra gruppen höra sådana, som utöfva stämpelförsäljningen vid sidan af annat yrke, i främsta rummet de, hvilka endast såsom bisysselsättning idka tobaksförsäljning eller lotterikollektion jämte stämpelförsäljning. Dessa åtnjuta stämpelprovision efter resp. 2 och 1½ procent. Alla öfriga försäljare, särskildt hos offentliga myndigheter anställda personer, hänföras till tredje gruppen och erhålla provision efter 1 procent.

Ungern.

Stämpelförsäljningen i Ungern är i hufvudsak ordnad på enahanda sätt som i Österrike. Dock gäller i Ungern, beträffande försäljningen genom enskilda, att tillstånd därtill efter ansökan meddelas af kungl. finansdirektionen samt att sådant tillstånd i regel endast kan meddelas minutförsäljare af tobak. Dessa äro icke utan vidare befogade att sälja stämplrar, hvaremot de kunna därtill förpliktas, därest för visst försäljningsområde ingen ansökning om tillstånd föreligger. Försäljningsvillkoren fastställas af finansdirektionen, enligt hvars beslut godtgörelse efter 2 procent för närvarande utgår till försäljarna.

Italien.

Stämpelförsäljningen är i Italien reglerad genom finansministeriets instruktioner af den 16 juni 1882.

Hufvuddragen äro följande. Vid hvarje statens uppbördskontor (*intendenza di finanza*) i provinserna finnas inrättade stämpelförråd (*magacini provinciali di bollo*). Därifrån utdelas stämplrar i första hand till *distributori primari*, som utgöras af särskilda af statstjänstemän förvaltade kontor, *uffici contabili demaniali*.

Dessa sälja såväl direkt till allmänheten som till återförsäljare (*distributori secondari*), hvilka utses af uppbördskontorens chefer, finansintendenterna, dels efter ansökning dels efter förslag af kommunalstyrelserna.

Till återförsäljare utses företrädesvis försäljare af statens monopolartiklar, tobak och salt, men därtill kunna äfven utses andra personer, som hålla öppen affär och äro kända som ärliga och redliga. På grund häraf har det på senare tider blifvit brukligt att anförtro stämpelförsäljningen på mindre orter åt postkontoren.

Återförsäljarna få såsom godtgörelse en provision af $1\frac{1}{2}$ procent å beloppet af försålda stämplrar.